VAPAUS

Ilmestyy tiistaina, torstaina ja lauantaina — Perustettu vuonna 1917

Canadan suomalaisten itsenäinen työväenlehti

No. 54 — Vol. XLV vuosikerta — SUDBURY, ONTARIO — Tiistaina, toukok. 2 p. — Tuesday, May 2, 1961

Miljoonat työtätekevät juhlivat vappuna

Valtavat ihmisjoukot osallistuivat juhliin Moskovassa, Pekingissä ja Havannassa

Miljoonat työtätekevät ihmiset kautta maailman osallistuivat eilen kansainvälisesti tunnustettuihin työväenjuhliin, vappujuhliin, joista suurimmat pidettiin Moskovassa, Pekingissä ja Havannassa.

Lukemattomat ihmiset seurasivat neljä tuntia kestänyttä ohimarssia Moskovan Punaisella torilla, Fidel Castron kehoituksesta Havannassa pidettyyn vappujuhlaan osallistui toista miljoonaa kuubalaista juhlien samalla Kuuban kansan äskeistä voittoa vastavallankumouksellisia interventionisteja vastaan ja Pekingissä miljoonien ihmisten juhliminen jatkui myöhään iltaan.

Havannan vappujuhla oli ehdottomasti suurin mielenosoitus Kuuban historiassa kansan osoittaessa kannattavansa varauksetta Fidel Castron johtamaa hallitusta sen seisoessa lujana kaikkia imperialistisia vastavallankumouksellisia yrityksiä vastaan.

Moskovan juhlassa myös oli syytä iloita. Ohimarssin vastaanottokorokkeella oli kunniapaikalla pääministeri Hrushtshevin vieressä maailman ensimmäinen avaruuslentäjä Juri Gagarin.

Pekingissä myös korostettiin iloa ja riemua sosialismin saavutuksien johdosta paremmin kuin sotilaallisen voiman osoittamista. 3 miljoonaa kiinalaista oli saapunut Tienanmanin torille tanssimaan ja katsomaan ilotulituksia. Ne jatkui myöhään iltaan. Hallituksen ja kommunistisen puolueen johtajat seurasivat juhlaa yhdessä 300 ulkomaalaisen vieraan kanssa Taivaallisen rauhan portin päältä. Ulkomaalaiset olivat saapuneet 50 maasta. Kaikkialla puistoissa ja urheilustadioneilla oli väkijoukkoja tanssien lukemattomien orkesterien soittaessa.

Berliinissä kolmen länsivallan kommendantit valittivat, että Itä-Saksan taholta oli osoitettu vappujuhlassa liian suurta sotilaallista mahtia.

Belgradissa presidentti Josip Tito otti vastaan valtavan sotilas- ja siviiliparaatin.

Kreikassa viranomaisten taholta ryhdyttiin tarkkoihin poliisitoimenpiteisiin sen jälkeen kun laittomaksi julistetun kommunistisen puolueen vetoomusta noudattaen tuhannet ihmiset osallistuivat vappukulkueisiin. Nicosiassa nuoret kyproslaiset naiset kantoivat sirpin ja vasaran kuvilla varustettuja tunnuksia, joissa vaadittiin, että hallituksen tulisi anoa Neuvostoliiton apua.

Poliisien kertoman mukaan Japanissa osallistui 1,400,000 ihmistä vappumielenosoituksiin. Tokiossa osallistui niinikään viranomaisten tiedotuksien mukaan 230,000 ihmistä mielenosoitukseen, jossa vaadittiin diplomaattisia suhteita Kiinan kanssa. Oikeistolaiset vastavallankumoukselliset myös järjestivät mielenosoituksen, kantaen natsien hakaristilippua.

MOSKOVAN VAPPUJUHLISSA KOROSTETTIIN RAUHAA

Moskova. — Korostaen rauhanhalua ja ihmiskunnan syytä iloita r a u h a n omaisten saavutuksien johdosta sotilasparaati Punaisella torilla kesti tänä vuonna vain 22 minuuttia ja siviilien paraati jatkuin sen jälkeen tuntikaupalla.

Valtavat neuvostoliittolaisten työläisten joukot osallistuivat ohimarssiin osoittaakseen ilonsa sen johdosta, että Neuvostoliitto kykeni ensimmäisenä kilpailussa ihmisen lähettämisessä avaruusmatkalle. Vastaanottokorokkeella Lenin mausoleumin päällä pääministeri Hrushtshevin ja lukuisten muiden neuvostoliittolaisten johtajien ja vierailijoiden kanssa seisoi Hrushtshevin vieressä maailman ensimmäinen avaruuslentäjä Neuvostoliiton sankari majuri Juri Gagarin.

Vaikka juhlassa korostettiin Neuvostoliiton rauhanpyrkimyksiä ja halua kehittää maata rauhanomaisesti tietu, Neuvostoliiton puolustusministeri marsalkka Rodion Malinovsky sanoi, että Neuvostoliitto on edelleenkin valmis lunastamaan lupauksensa Kuuballe ja puolustamaan sitä maata jos sitä vastaan hyökätään imperialististen valtojen taholta.

Malinovsky sanoi, että Neuvostoliiton sotilaallinen voima kasvaa jatkuvasti ja että "meillä on parhaimmat aseet, jotka ovat parempia kuin on koskaan ollut millään armeijalla."

Hän varoitti niitä maita, "jotka ovat antautuneet sellaisiin uhkapeleihin" (kuten Kuuban interventio), että "Neuvostoliiton kansa ja koko sosialistinen leiri" tulee vastustamaan niitä.

Paraatin siviiliosassa oli avaruuslaivan malli, jonka sisältä syöksyi suuri joukko avaruuspukuihin puettuja poikia ja tyttöjä sen saavuttua korokkeen kohdalle. He riensivät ylös portaita ja ojensivat Gagarinille suuren määrän kukkia.

Ghana, Guinea ja Mali muodostavat uuden liiton

Accra. — Ghanan, Guinean ja Malin presidentit allekirjoittivat viikonvaihteessa julistuksen, jolla yhdistetään virallisesti mainitut kolme maata Afrikan Valtojen Liitoksi.

Allekirjoittajat olivat Ghanan Kwame Nkrumah, Guinean Sekou Toure ja Malin Modibo Keita. Liitto muodostettiin viime joulukuussa, jolloin Mali, joka oli katkaissut neljä kuukautta aikaisemmin suhteensa Senegalin kanssa, liittyi kaksi vuotta vanhaan Guinean ja Ghanan liittoon.

Silloin julkaistussa kommunikeassa sanottiin, että tarkoituksena on laatia yhteinen rahapolitiikka ja että diplomaattiset edustajat tulevat olemaan yhteiset.

Lontoossa pidätettiin 800 pommivastaista mielenosoittajaa

Lontoo. — Poliisit pidättivät lauantaina noin 800 atomipommivastaisella mielenosoituksella ollutta henkilöä mielenosoittajien istuututtua protestimielessä eräällä Lontoon vilkasliikkeisimmällä keskikaupungin kadulle.

Paikalle kutsuttiin suuri määrä poliisiautoja kuljettamaan pois mielenosoittajia, jotka oli kannettava poliisiautoihin. Yhdessä vaiheessa poliiseilta loppui autot vähäksi aikaa.

M i e l e n osoittajat kerääntyivät Whitehallille, jonka varrella sijaitsee hallitusrakennukset, sen jälkeen kun heidät oli poliisivoimin estetty marssimasta ohi Lontoon sotamuistopatsaan, Cenotaphin.

Mielenosoittajat, joita oli vähintäin 4 000, olivat suunnitelleet pitävänsä "istumamielenosoituksensa" parlamentin torilla marssittuaan lähellä sijaitsevalta Trafalgarin torilta.

Mielenosoittajia syytetään tahallisesta liikenteen häiritsemisestä ja kieltäytymisestä noudattamasta ohjeita järjestyksen ylläpitämiseksi.

Jotkut mielenosoittajat, joiden joukossa heidän johtajansa pastori Michael Scott ja näytelmäkirjailija Arnold Wesker, esiintyivät tuomarin edessä pian pidättämisensä jälkeen.

Wesker, jonka kirjoittamia näytelmiä on esitetty Broadwaylla ja Lontoon länsipäässä, tuomittiin maksamaan yksi punta sakkoa yhdessä useiden muiden kanssa.

Erimielisyydet Kongon oikeistojohtajien keskuudessa jatkuvat

Coquithatville, Kongo. — Kongosta eronneeksi julistautuneen Katangan maakunnan presidentti Moise Tshombe, joka pidätettiin viime keskiviikkona Joseph Mobutun sotilaiden toimesta hänen käveltyä ulos täällä pidetyistä kongolaisten johtajien konferenssista, tullaan siirtämään jonain määräämättömänä aikana Leopoldvilleen vankeuteen, ilmoitettiin Leopoldvillen hallituksen taholta sunnuntaina.

Reuterin uutistoimiston tiedotuksessa täältä sanottiin, että toimenpide on ilmeisestikin yritys saada Tshombe murskatuksi ja mineraalirikas Katangan maakunta takaisin osaksi Kongosta. Tshombea on syytetty aikeista haaksirikkouttaa tämä Ekvaattorin maakunnan pääkaupungissa pidetty konferenssi, johon osallistui aluksi kaikki paitsi Stanleyvillen hallituksen pääministeri Antoine Gizenga, jota pidetään vasemmistolaisissa piireissä edelleenkin ainoana Kongon laillisen hallituksen johtajana.

Joseph Kasavubun johtaman Leopoldvillen hallituksen ulkoministeri Justin Bomboko on syyttänyt Tshombea erinäisistä rikoksista, joiden joukossa oman rahansa painattamisesta, josta voitaisiin Kongon rikoslain mukaan tuomita kuolemaan.

Bomboko, joka kutsui sanomalehtikonferenssin yhdessä Leopoldvillen hallituksen asejoukkojen ylikomentaja Joseph Mobutun kanssa, ilmoitti aikaisemmin, että Tshombe tullaan pitämään täällä määräämätön aika vankeudessa.

Mutta turvallisuuspäällikkö Viktor Ndeka sanoi myöhemmin, että Tshombe siirretään 370 mailin päähän Leopoldvilleen ja pidetään siellä kotiarestissa. "Te ette tule tietämään siirtämisen tapahtumatunnista eikä päivästä", sanoi hän sanomalehtimiehille.

Sunnuntaina ilmoitettiin, että viranomaiset Katangan maakunnan pääkaupungissa, Elisabethvillessä, olivat olleet puhelinyhteydessä tänne ja olivat olleet sitä mieltä, että Tshomben olisi mentävä takaisin konferenssiin ja autettava Kongon ongelmien ratkaisussa — näiden johtajien erimielisyyksien poistamisessa. Samat virkailijat sanoivat, että olisi olemassa vaara sisällissodasta jos Tshombea vahingoitetaan.

Bomboko sanoi sunnuntaina, että muiden asioiden ohella konferenssi oli pyytänyt presidentti Kasavubua riisumaan aseista kaikki Orientalin (Antoine Gizengan) maakunnan ja muiden alueiden yksityiset asejoukot ja karkoittamaan kaikki ulkomaalaiset diplomaatit Stanleyvillesta.

Hän sanoi että Tshomben poissa ollessa konferenssiin osallistuneet hyväksyivät yksimielisesti, että tulisi toteuttaa Yhdistyneiden Kansakuntien turvallisuusneuvoston päätös viime helmikuun 21 päivältä ja karkoittaa kaikki valtuuksia vailla olevat ei-kongolaiset ja ei-YKn joukot Kongosta.

Konferenssissa vaadittiin myös Katangan santarmien aseistariisumista ellei ne tottele Mobutun ja Kasavubun määräyksiä.

Juri Gagarin kävi Prahassa

Praha. — Ensimmäinen avaruuslentäjä Neuvostoliiton sankari Juri Gagarin saapui perjantaina Prahaan Tshekkoslovakian kommunistisen puolueen keskuskomitean ja tasavallan presidentti Novotnyn kutsumana. Jo tunteja ennen saapumishetkeä oli lentokentälle kokoontunut tuhansia prahalaisia vastaanottamaan suosittua vierasta. Sanomalehdet olivat perjantaiaamuna täynnä ensimmäistä avaruuspurjehdusta koskevaa aineistoa. "Tänään tulee Prahaan Juri Gagarin." "Tervehdimme lämpimästi ensimmäistä avaruuslentäjää, joka on suorittanut suuren urotyön rauhan ja edistyksen hyväksi", otsikoivat lehdet. Eilen Gagarin osallistui vappujuhlaan Moskovassa.

VIIME TIEDOT

Montreal. — Neuvottelut Canadan kahden suurimman rautatieyhtiön ja 15 ei-liikennetyöläisten union välillä raukesivat eilen. Työläiset ovat aikaisemmin lupautuneet lakkoutua toukokuun 16 päivänä ellei sovintoon uudesta työehtosopimuksesta päästä ennen sitä. Unioiden edustajat ovat seisoneet lujana 14 sentin tuntipalkankorotuksen puolesta.

Ottawa. — Tunisian presidentti Habib Bourguiba sanoi täällä eilen pääministeri Diefenbakerille, että hänellä on toive'ta rauhanomaisen ratkaisun saavuttamisesta Algerian kriisissä. Bourguiba keskusteli pääministerin ja ulkoministeri Greenin kanssa. Hän lähtee huomenna Washingtoniin.

Ottawa. — Täällä ilmoitettiin eilen, että Canadan aikomuksena on esittää tänä kesänä Genevessä 10 vallan aseistariisumisneuvottelujen alettu uudelleen kompromissiehdotus aseistariisumisen saavuttamiseksi. Neuvostoliitto vaat'i ensin sopimusta aseistariisumisesta ja sitten neuvotteluja sen valvomisesta. Yhdyvallat vaatii neuvotteluja valvonnasto ennen kuin se on valmis allekirjoittamaan sopimuksen.

Ottawa. — Maatalousministeri Alvin Hamilton antaa tänään parlamentille raporttinsa Kiinan kanssa tehdystä viljakaupasta.

Intia varoittanut USAta interventiosta Laosissa

Nehru sanoi sanomassaan Kennedylle, että aseellinen sekaantuminen johtaisi vain onnettomuuteen

New Delhi. — Intian ilmoitetaan olevan suuresti huolissaan sen johdosta, että Yhdysvaltain tai Yhdysvaltain kannattaman Thaimaan toimesta voidaan ryhtyä välittömään interventioon. Laosissa länsimielisen hallituksen vallan säilyttämiseksi.

Intian taholta ilmoitetaan lausutun mielipiteen, että jos Yhdysvaltain taholta ryhdyttäisi välittömään interventioon tai auttamaan Thaimaata sellaisessa teossa, se ei voisi johtaa muuhun kuin suureen onnettomuuteen. Intian mielipide lausuttiin pääministeri Jawaharlal Nehrun sanomassa Yhdysvaltain presidentti Kennedylle viime viikolla.

Samanlainen mielipide on ilmaistu Intian ulkoministerien korkeimpien virkailijain ja länsimaiden diplomaattien keskusteluissa, joita käytiin kolmena päivänä ennen viikonvaihdetta.

Intian kannanotosta ilmoitetaan uudelleen kokoontunutta Laosin kansainvälistä välirauhavalvontakomissiota lähellä olevista piireistä. Nämä piirit ovat sitä mieltä, että jos Yhdysvallat tai mikä tahansa SEATO-maa ryhtyy minkäänlaiseen sotilaalliseen toimenpiteiseen Laosissa, sillä ei voi olla muuta tulosta kuin epäonnistuminen.

Intian kannanoton mukaan Yhdysvaltain on vielä opittava se, että ulkopuoliset, erikoisestikin silloin kuin niillä ei ole mitään laajaa kannatusta itsessään Laosissa, joutuvat suurien vaikeuksien kanssa vastakkain taistellessaan paikallisia sissijoukkoja vastaan.

Intian ilmoitetaan olevan sitä mieltä, että vaikka Kiina ei sekaantuisi asiaan, jota sekaantumista pidetään mahdollisena joissakin piireissä, SEATO-joukot kohtaisivat suuria vaikeuksia taistelussa Pathet Laon joukkoja ja niiden pohjoisvietnamilaisia kannattajiaan vastaan. Intian ilmoitetaan olevan edelleen sitä mieltä, että mikä tahansa kommunismivastainen interventio Laosissa lopettaisi kaikki toiveet rauhanomaisesta ratkaisusta Laosissa ja aikaansaisi korjaamatonta vahinkoa Yhdysvaltain arvovallalle Aasiassa.

Vaikka Intian ilmoitetaan olevan jossain määrin tyytymätön siihen tapaan, millä Neuvostoliitto suhtautuu tulen lopettamiseen Laosissa, New Delhin sanotaan uskovan jotta vaara on siitä miten Washington ja Bangkok reagoivat yhä jatkuvaan Pathet Laon etenemiseen.

Kansainvälinen aselepovalvonta komissio kokoontui uudelleen eilen päivän kestäneen istuntojen keskeyttämisen jälkeen. Komission odotetaan piakkoin antavan raporttinsa siitä, miten sen tulisi toimia tulen lopettamisen valvomiseksi Laosissa. Komission jäsenmaiden, Canadan, Intian ja Puolan ilmoitetaan olevan pääpiirteissään yksimielisiä tehtävistään.

Uutistiedoissa kerrotaan, että Pathet Laon joukkojen edelleenkin Laosin pääministerinä tunnustama prinssi Souvanna Phouma on ilmoittanut olevansa valmis kohtaamaan länsimielisen hallituksen edustajat paikalla, joka sijaitsee noin 35 mailia pohjoiseen Vientianesta.

Dullesin sormet Algeriassakin

Pariisi. — Eräistä Pariisin lehtien uutisista näkyy, että Allen Dullesin johtama yhdysvaltalainen tiedustelupalvelu näytteli hyvin arveluttavaa osaa Algerian fasistikapinassa.

Paris Jour mm. kirjoittaa, että kenraali Challen yritystä kannatti yhdysvaltalainen tiedustelupalvelu. USAn tiedustelupalvelun tarkoituksena on ilmeisesti saada Algeriasta NATOlle vakinainen tukikohta, kirjoittaa lehti.

Le Monde puolestaan huomauttaa, että on todistettavasti selvinnyt yhdysvaltalaisen tiedustelupalvelun miesten jossakin määrin yllättäneen Maurice Challen.

Samantapaisia ajatuksia esittää Paris Presse L'Intransigeant.

Pravda arvostelee Eichmannin oikeudenkäyntiä

Lontoo — Neuvostoliittolaisessa Pravda lehdessä viime viikolla julkaistussa kirjoituksessa syytetään, että Israelin hallitus on lavastanut Eichmannin oikeudenkäynnin yhteistoiminnassa Länsi-Saksan revanshimielisten ainesten kanssa siten, että sillä toivotaan pelastettavan muut korkeissa virka-asemissa Länsi-Saksassa olevat natsit paljastumiselta.

Pravda sanoo Neuvostoliiton kansan ilmaisevan vakavaa huolestuneisuutta oikeudenkäynnin väärinkäyttämisen johdosta.

13,500 satamatyöläistä lakossa Lontoossa

Lontoo. — Lontoon satamassa oli viikonvaihteessa 13,500 satamatyöläistä korpilakossa. 63 laivaa oli toimettomana laiturissa ja pelätään, että noin 20,000 tonnia voita, lihaa, juustoa ja hedelmiä on vaarassa mädäntyä.

Lakko oli viime viikonloppuun mennessä kestänyt kokonaisen viikon ja työnantajien sanotaan kärsivän sen johdosta $2,800,000 menetykset päivittäin.

Canadan Lontoossa oleva kauppakamari on kehoittanut pääministeri Macmillania ryhtymään lakonrikkomistoimenpiteisiin. Kauppakamari sanoi vetoomuksessaan pääministerille, että lakko suuresti vaikeuttaa Britannian vientiä ja Canadan ja Britannian välistä kauppaa.

Työläiset ryhtyivät lakkoon siksi, että työnantajat olivat palkanneet osa-aikatyöläisiä.

YAT syyttää Israelia vakoilusta

Kairo. — Viralliselta taholta ilmoitettiin täällä viime viikonlopulla, että eräs armenialaista syntyperää oleva Yhdistyneen Arabitasavallan kansalainen ja kuusi muuta henkilöä joutuu vastaamaan vakoilusyytöksistä. Heidän väitetään suorittaneen vakoilua Israelin hyväksi.

Hallituksen puhemies sanoi, että vakoilijat, joiden toiminta paljastui neljä kuukautta sitten, olivat salakuljettaneet Israeliin yli 5,000 valokuvaa sotilasasiakirjoista. Kuvat oli piilotettu itämaisiin lahjaesineihin.

Viranomaiset väittävät, että armenialaisen kaunis 23-vuotias länsisaksalainen vaimo oli myös vakoiluliigan jäsen, mutta hän oli palannut Länsi Saksaan viime joulukuussa.

Vakoilijain väitetään vastaanottaneen kuukausittain 500 egyptiläistä puntaa (noin $1,400) Israelista ja että ainakin osa näistä rahoista annettiin vakoilijoille eräässä Kairon moderneimmistä loistohotelleista.

USA kehoittaa kansalaisiaan lähtemään Kuubasta

Washington. — Yhdysvallat on on kehoittanut kansalaisiaan lähtemään Kuubasta, ilmoitettiin valtiosihteeristöstä sunnuntaina.

Sveitsin suurlähetystö Havannassa, joka on huolehtinut Yhdysvaltain asioista Kuubassa sen jälkeen kun Yhdysvallat katkaisi diplomaattiset suhteensa Kuubaan, on ilmoittanut Yhdysvaltain kansalaisille, että olisi heidän etujensa mukaista jos he lähtisivät kotiin, sanoi eräs puhemies.

Tämän suuntaiset kirjeet lähetettiin viime viikolla kaikille Sveitsin lähetystöön Havannassa ilmoittautuneille Yhdysvaltain kansalaisille.

Joidenkin tietojen mukaan Kuubassa on 600 yhdysvaltalaista. Toisten tietojen mukaan heitä voi olla maassa 1,200.

Tunisian presidentti vierailemassa Canadassa

Montreal. — Tunisian presidentti Habib Bourgiba saapui tänne ilmateitse sunnuntaina.

Häntä vastassa oli hänen poikansa joka on Tunisian suurlähettiläs Yhdysvalloissa ja Canadan protokollaministeri Henry Davis.

Suunnitelman mukaan 57 vuoden ikäinen presidentti matkusti eilen ilmateitse Ottawaan aloittaakseen valtiovierailunsa. Ottawassa hänet otti vastaan Canadan kenraalikuvernööri George Vanier ja pääministeri John Diefenbaker.

Hän palaa Montrealiin tänään ja jatkaa matkaansa Washingtoniin huomenna vieraillakseen Yhdysvaltain presidentti Kennedyn luona.

Kiina jatkaa Quemoyn pommittamista

Taipei. — Chiang Kai-shekin puolustusministeriöstä l ä h t ö i s i n olevien tietojen mukaan kiinalaiset laukaisivat lauantaina 148 tykinlaukausta Quemoyta vastaan yli kaksi tuntia kestäneessä pommituksessa.

Kiinan taholta on samoista lähteistä saapuneiden tietojen mukaan jatkettu Quemoyn tykistötulitusta joka toinen päivä.

Uuden intervention vaara vakava

Kuuba kehoittanut ulkomaalaisia lähtemään

Havanna. — Canadan suurlähetystö täällä on laatinut suunnitelman kaikkien Kuubassa olevien canadalaisten kuljettamiseksi kotiin.

Viimeisimpiin valmisteluihin ryhdyttiin viikonlopulla sen jälkeen kun Kuuban hallitus oli antanut myöhään viime torstai iltana "tavallisuudesta poikkeavan" varoituksen.

Presidentti Osvaldo Dorticosin ulkomaiden suurlähettiläille kiireellisesti kutsumassa kokouksessa annettu varoitus oli koruton lausunto, että Yhdysvallat suunnittelee uutta aseellista hyökkäystä Kuubaan.

Suurlähettiläät eivät olleet kaikki ensin suurestikaan huolissaan lausunnon johdosta, mutta jo perjantaina useimmat tekivät uudelleenarvionteja tilanteesta.

"Tämä ei ollut puhdasta teatterimaisuutta", sanoi eräskin arvovaltainen lähetystöpuhemies. "Presidentit eivät kutsu suurlähettiläitä puhelimen kautta kokoukseen kello 11 aikana illalla vain propagandatarkoituksessa. Kuuban hallitus on varmaankin saanut jonkinlaisia hälyyttäviä tietoja."

Tri Dorticos sanoi, että oli olemassa "vakava ja läheinen vaara" Yhdysvaltain hyökkäyksestä. Kuuba sanoi hän, oli saanut tietää jotta Yhdysvallat oli anonut Latinalaisen Amerikan maiden apua aseellisiin toimiin ryhtymiseksi.

Yhdysvaltain suunnitelma "käyttää sotilasvoimiaan meidän pientä maatamme vastaan muodostaa mitä vakavimman vaaran", sanoi hän.

"Kaikkien maiden, joilla on kansalaisia täällä, tulee valmistautua kuljettamaan heidät kotiin."

Kuubassa on 216 canadalaista. Suurlähetystö, joka sanoi aikaisemmin, että heistä ei ole kukaan vankeudessa, ilmoitti viikonvaihteessa uskovansa, että Rev. Paul-Emile Chenard oli vielä pidätettynä.

LENININ RAUHANPALKINTO CASTROLLE

Moskova. — Neuvostoliiton uutistoimisto Tass ilmoitti sunnuntaina, että Neuvostoliitto on antanut Kuuban pääministeri Castrolle Leninin rauhanpalkinnon uskollisuudestaan "kansan taistelulle vapaudesta ja itsenäisyydestä."

Toinen palkinto on annettu Guinean presidentti Sekou Tourelle, jota "laajat kansanjoukot pitävät erinomaisena rauhan puolustajana."

Tassin tiedoituksessa sanottiin, että palkinnot annettiin huomatta vasta palveluksesta taistelussa rauhan säilyttämiseksi ja voimistuttamiseksi. Palkinto koostuu, kunniakirjasta, mitallista ja noin $112,000 rahamäärästä.

Myös entinen Australian työväenpuolueen senaattori William Morrow sai palkinnon. Tass sanoi hänen olevan "kansan johtajan, jonka koko elämä on ollut omistettu Australian työväenliikkeelle, Australian työväenpuolueen perustajan, huomatun ammattiyhdistysjohtajan sekä yleisen täydellisen aseistariisumisen innokkaan kannattajan."

Muiden Leninin palkinnon saajien joukossa ovat:

Mrs. Rameshwari Nehru, joka toimii Intian Afro-Aasian solidaarisuusyhdistyksen presidenttinä.

Romanian parlamentin entinen jäsen kirjailija Mikhail Sadoveanu.

Lebanonilainen arkkitehti Antoine Georges Tabet, joka on väsymätön taistelija arabimaiden sisäisiin asioihin sekaantumisen estämiseksi.

Canadan satamissa enemmän ulkomaalaisia laivoja kuin USAssa

Port Arthur. — Lakehead Shipping Limitedin johtaja kapteeni R. B. Mann sanoi viime viikon lopulla, että Järvienpään satamissa käy enemmän ulkomaalaisia laivoja kuin Yhdysvaltojen satamissa.

Hän sanoi, että tämä johtuu ennenkaikkea siitä, että satamamaksut Fort Williamissa ja Port Arthurissa ovat halvempia kuin Yhdysvaltain satamissa.

Montrealin sinfoniaorkesteri Neuvostoliittoon

Montreal. — Montrealin sinfoniaorkesterille on annettu kutsu vierailla Neuvostoliitossa, ilmoitettiin täällä viikonvaihteessa.

Kutsu on hyväksytty periaatteessa orkesterin taholta ja matka suoritettanee ensi vuonna, mahdollisesti huhtikuun lopulla.

Tämä 90 jäseninen orkesteri tulee viettämään noin kaksi viikkoa Neuvostoliitossa kulttuuriministeriön vieraana ja antaa konsertteja Moskovassa, Leningradissa ja Kievissä.

Britannia ja N-liitto suunnittelevat tv-vaihtoa

Lontoo. — Britannia ja Neuvostoliitto ovat sopineet televisio-ohjelman vaihdosta tuloksena Britannian radiointiyhtiön (BBC) Moskovasta lähettämästä ohjelmasta aikaisemmin huhtikuussa, jolloin tervehdittiin Neuvostoliiton avaruuslentäjä Juri Gagarin.

ENNÄTYSMÄINEN VILJAKAUPPA KIINAN KANSSA

Hongkong. — Canadan edustajan taholta ilmoitettiin täällä lauantaina, että Canada on solminnut Kiinan kanssa uuden viljakaupan, joka voinee olla suurin Canadan historiassa.

Canadan maatalousministeri Alvin Hamilton sanoi, että kysmyksessä on huomattavasti suurempi kauppa kuin se $60 milj. mistä sovittiin Kiinan ja Canadan kesken viime tammikuussa.

Maatalousministeri kieltäytyy selostamasta kaupan yksityiskohtia ennenkuin hänellä on ollut tilaisuus ilmoittaa siitä parlamentissa, mutta vihjasi kuitenkin, että Canada oli suostunut antamaan Kiinalle lyhytaikaista luottoa.

Nykyisen yleismaailmallisen tilanteen vallitessa Canada tunnustaa kaupallisen luoton tarpellisuuden tässä osassa maapalloa, sanoi maatalousministeri.

Hän sanoi, että hänen edustamansa hallituksen luotto on tavallisesti annettu 30—180 päivän ajaksi.

Mr. Hamilton sanoi, että Kiinan hallituksen edustajien kanssa on jo allekirjoitettu "sopimus aikeista" — on luvattu ostaa ja myydä viljaa. Ensimmäiset lähetykset uuden sopimuksen puitteissa lähetetään noin kesäkuun 1 päivänä ja ne tulevat jatkumaan lokakuun loppuun.

Kiinan viranomaiset, jotka hämmästyttivät joitakin piirejä viime tammikuussa ostamalla canadalaista viljaa käteisellä rahalla, ovat antaneet huomattavia tilauksia myös Australialle.

Canadan ja Kiinan viimeisimmän sopimuksen mukaan tullaan neuvottelemaan erikseen siitä kuinka paljon viljaa lähetetään kunakin ajanjaksona ja minkälaista hintaa siitä tullaan maksamaan.

Vilja lähetetään Kiinaan länsirannikon satamien kautta, jotka kykenevät käsittelemään nykyään 15,000,000 bushelia kuukausittain. Niiden käsittelykapasiteetti kohoaa 20,000,000 busheliin toukokuussa.

YHDYSVALTAIN SUURIN PROPAGANDA-UHKAPELI

Yhdysvaltain pitäisi, jos sääsuhteet antavat myöten, ampua tänään (tiistaina) yhden astronautinsa Cape Canaveralista Redstone ohjuksen avulla avaruuden rajaa hipoen avomerelle, missä sotalaivasto on radiolaitteiden avulla tarkkailemassa, minne ammuttu mies laskee, jotta hänet satäisiin ongituksi sieltä ylös

Määritellen tämän lennon avaruuden kautta mereen Yhdysvaltain "suurimmaksi propagandalliseksi uhkapeliksi", eräs torontolaisen lehden kirjeenvaihtaja, David Spurgeon, kirjoitti Cape Canaveralista eilen:

". . . Kommunistimaiden juhliessa voittoaan avaruuskilpailussa, Yhdysvallat yrittää voimallisesti korjata menetetyn arvovaltansa panemalla kaikkensa suurimpaan propagandalliseen uhkapeliin — Mercuryn avaruuslento-ohjelmaan.

"Ihmisen lento avaruuden rajalle Redstone ohjuksen avulla piti olla tämän maan näytös teknillisestä johtoasemastaan koko maailmalle. Mercury ohjelma on kaikesta muusta tärkein tässä maassa.

"Se on jo epäonnistunut lopullisessa tavoitteessaan, siksi kun venäläiset lähettivät miehensä ensiksi avaruuteen. Mutta maa (USA) pitää edelleen kiinni ohjelmastaan. Mercuryn takana olevat voimat eivät voi perääntyä. Jos lento onnistuu, se voi parantaa huomattavassa määrässä maan menetettyä arvovaltaa niin täällä kotona kuin ulkomaillakin. Kukaan ei puhu siitä mitä tapahtuu (maan arvovallalle) silloin jos lento epäonnistuu.

"Tämä aiheuttaa siis jännitystä. Todellisella tavalla on vaakalaudalla maan ylpeys. Ehkä tässä on yksi syy, miksi täällä kuulee tavallisten kansalaisten keskuudesta niin vähän keskustelua tästä lähentyvästä lennosta . . ."

VAPAUS

(LIBERTY) — Independent Labor Organ of Finnish Canadians. Established Nov. 6, 1917. Authorized as second class mail by the Post Office Department, Ottawa. Published thrice weekly: Tuesdays, Thursdays and Saturdays by Vapaus Publishing Company Ltd., at 100-102 Elm St. W., Sudbury, Ont., Canada.

Telephones: Bus. Office OS. 4-4264; Editorial Office OS. 4-4265. Manager E. Suksi. Editor W. Eklund. Mailing address: Box 69, Sudbury, Ontario.

Advertising rates upon application. Translation free of charge.

TILAUSHINNAT:

Canadassa:	1 vk. 8.00	6 kk. 4.25
		3 kk. 2.50
Yhdysvalloissa:	1 vk. 9.00	6 kk. 4.80
Suomessa:	1 vk. 9.50	6 kk. 5.25

USAn epäonnistumien yksi perussyy

Läntisen valtiomiehet, porvarillisen maailmankatsomuksen omaavat professorit, sanomalehtien toimittajat ja muut yleisen mielipiteen "tulkitsijat" ja muokkaajat ovat viimepäivinä esittäneet tulvimalla "selityksiä" siitä, miksi Yhdysvaltain vaikutus- ja arvovalta on laskenut niin romahdusmaisesti.

Yhteistä näille arvioille on se, että Yhdysvaltain "virheet" ja "erehdykset" kansainvälisen politiikan alalla johtuvat sekä tilanteen väärinarvioimisesta että USAn vakoiluhallinnon suurista laskuvirheistä. "Jos nämä erehdykset rajoittuisivat Kuuban kysymykseen . . . se ei olisi erittäin vakava asia", kirjoitti esimerkiksi Marquis Childs viime keskiviikkona Washingtonista lähettämässään katsauksessa ja hän selitti: "Mutta samanlaiset virheet arvioinneissa ja asiain ymmärtämyksessä ovat olleet nähtävissä muissakin pulmatilanteissa . . . Egypti, Iran, vissit Etelä-Amerikan maat ja vielä Japanikin . . ."

Samantapaisia itkuvirsiä Washingtonin herrojen "virheistä" ja vikapistoista voitaisiin esittää lukematon määrä.

Mistä on sitten kysymys?

Yksinkertaisesti siitä, että Yhdysvaltain hallitus yrittää seisoa poikkiteloin estääkseen historian kehitystä. Tässä asenteessaan Yhdysvaltain hallitus on samanlaisessa asemassa kuin muinainen Knuutti-kuningas, joka yritti komentosanoillaan estää vuoroveden, nousu- ja laskuveden toiminnan!

* * *

Vain tällä pohjalla voidaan selittää se, miksi demokraattisuudellaan ylpeilevä Yhdysvaltain hallitus on kerännyt liittolaisikseen ja ystävikseen kaiken maailman diktaattorit aina Syngman Rheesta ja hänen seuraajastaan Chiang Kaishekiin, Batistaan ja Francoon asti. Tässä yhteydessä on syytä korostaa, että kaikista valheista huolimatta Yhdysvallat tuki ja ylläpiti Batistan veristä diktatuuria loppuun asti ja oli tekevinään muodollisen parannuksen vasta sitten kun oli selvää, ettei Batistaa voinut enää mikään mahti maailmassa pelastaa.

Tosiasia tietenkin on, että Washington on tehnyt pahoja väärinlaskuja ja niiden perusteella typeriä vikapistoja kansainvälisen politiikan alalla.

Mutta se on tehnyt nämä väärinlaskunsa ja vikapistonsa samassa hengessä kuin uhkapeluri yrittää jymäyttää pelikumppaneitaan korottamalla julkeasti panosta.

* * *

Ottakaamme esimerkiksi kysymys kolonialismista. YK:n Yleiskokous hyväksyi viime syksynä suurella äänten enemmistöllä päätöslauselman, minkä mukaan Yleiskokous lausuu vakaumuksensa siitä, että kaikilla kansoilla on kiistämätön oikeus täydelliseen vapauteen ja itsemääräämisoikeutensa käyttämiseen niiden omilla alueilla ja se julistaa juhlallisesti, että on tarpeellista lopettaa kolonialismi kaikissa vaiheissa ja sen kaikissa ilmenemismuodoissa.

Mutta mitä sanovat käytännössä imperialistiset vallat, etupäässä Yhdysvaltain imperialismi? Ne sanovat, että tällainen puhe on hyvin kaunista ja inhimillistäkin — mutta kokonaan käytäntöön sopimatonta ainakin vielä nyt. Kun orjuutettujen kansojen vapaustaistelu kehittyy siihen pisteeseen, että imperialistit ajetaan pois etuovesta, ne yrittävät tulla heti takaisin takaoven kautta. Juuri näin tapahtui Kongossa, Kuubassa, Laosissa ja Kiinassakin, minne imperialistit yrittävät tunkeutua taisinkin jonkun tekosyyn varjossa.

Mutta siirtomaaorjuudesta vapautuneet tai vapautumaan pyrkivät kansat eivät halua kerta kaikkiaan palata takaisin vieraitten siirtomaaherrojen riistettäväksi yhtään sen paremmin kuin sosialismin tieltä lähteneet maat eivät suostu kapitalismin riiston ja herravallan palauttamiseen.

* * *

Siirtomaakomento edustaa mustinta lehteä ihmiskunnan historiassa. Kolonialismi edustaa suurinta rikosta ihmiskuntaa vastaan. Tässä on joitakin arvovaltaisia esimerkkejä YK:n kokoamista tilastotiedoista:

Maailmassa on vieläkin — kiitos siirtomaajärjestelmälle ja sen seurauksille — yli 1,500,000,000 nälkäistä ihmistä. Esimerkiksi Afrikassa kuolee yksi sylivauva joka neljästä ensimmäisellä ikävuodellaan. Mozambiquessa, joka on ollut Portugalin siirtomaana noin 400 vuotta, kuolee joka toinen lapsi muutaman päivän kuluessa syntymänsä jälkeen. Brittanian afrikkalaissiirtomaiden asukkaiden keskinkertainen ikä on 32 vuotta miehille ja 34 vuotta naisille. Toisaalta, esimerkiksi Nigeriassa on vain 1 lääkäri kutakin 100,000 asukasta kohti ja Zanzibarissa, brittiläisellä protektoraattialueella on kaikkiaan vain 50 lääkäriä.

Edelleen YK:n tilastoja käyttäen Afrikan aikuisesta väestöstä on 80—85 prosenttia luku- ja kirjoitustaidottomia. Angolassa, Portugalin siirtomaassa, käy vain 2 prosenttia lapsista koulua. Sen lisäksi tiedoitetaan, että Angolassa pidetään 400,000 ihmistä ja Mozambiquessa 500 tuhatta ihmistä pakkotyössä — siis asiallisesti puhuen orjina. Tilastotietojen mukaan näillä orjatyömailla kuolee toisinaan 40% kaikista työläisistä.

Kaikissa siirtomaissa ei ole tilanne aivan yhtä huono. Joissakin niistä ovat kansanjoukot voittaneet joitakin alkeellisimpia ihmisoikeuksia. Mutta yleispiirtein sanoen, tällaista on se paljon mainostettu "sivistäminen" mitä enimmäisvoittoja tavoittelevat imperialistit ovat siirtomaissaan harrastaneet ja edelleen harrastavat.

". . . Siirtomaajärjestelmän poliittinen vaihe on sivuutettu, mutta sen taloudellinen muoto jatkuu vielä monilla tavoin", selitti Intian pääministeri Nehru sillä varauksella, että poliittinenkin siirtomaakomento esiintyy nykyisin Portugalin kontrolloimilla alueilla vielä yhtä räikeätä, mitä se oli seitsemännellätoista vuosisadalla!

Yhdysvaltain yhtenä suurimpana kompastuskivenä onkin viime vuosina ollut dollari-imperialismin ohjelma. Yhdysvaltain n.s. "avunannon" tarkoituksena on laajentaa dollari-imperialismia. Ja mitä tahansa on imperialistit ajettu etuoven kautta pois, sinne on työntynyt takaoven kautta sisään Yhdysvaltain dollari-imperialismi — jonka tavoitteena on ollut ja on käyttää kaikkia keinoin saamaansa kansakuntien orjuuttamista, riistoa ja ryöstöä minkä alaisuudessa monet Etelä-Amerikan maat ovat olleet jo vuosisadan. Ja mihin yritettiin Kuubakin alistaa uudelleen aseellisten interventiojoukkojen avulla.

Mutta imperialismin kurjat päivät ovat luetut! Mikään mahti maailmassa ei voi enää imperialismia pelastaa. Ja tässä on yksi perussyy, miksi Yhdysvaltain dollari-imperialismi kohtaa takaiskuja kaikkialla hiljan itsenäistyneissä tai kansalliseen itsenäisyyteen pyrkivissä maissa.

Sosialidemokratian hajaannus ja työväenluokan yhtenäisyys

Kansainvälisen työväenluokan historiallisena tehtävänä on taistelu rauhan, demokratian ja sosialismin puolesta, kirjoittaa neuvostoliittolainen historiantieteiden kandidaatti V. Furajev artikkelissa, jossa arvostellaan sosialidemokraattisten puolueiden oikeistojohtajien hajotustoimintaa ja tarkastellaan mahdollisuuksia työväen voimien yhdistämiseen sekä kansallisessa että kansainvälisessä mitassa. Kirjoittaja viittaa kommunistien ja työväenpuolueiden kansainvälisen neuvottelukokouksen toteamukseen, että työväenluokan tärkeimpien tehtävien täyttämisen pahimpana esteenä on työväenluokan rivien hajanaisuus.

OHJELMALLISTA KAPITALISMIN PUOLUSTUSTA

Imperialistista porvaristoa palvelevat oikeistososialidemokraattiset johtajat tekevät kaikkensa ehkäistäkseen työväenliikkeen yhtenäisyyden, kirjoitetaan artikkelissa. He ovat luopuneet avoimesti marxilaisuudesta ja muuttuneet kapitalistisen järjestelmän kiivaiksi puolustajiksi. He pelkäävät sosialistisen maailmanjärjestelmän vahvistumisen vaikutusta ja marxilais-leniniläisten aatteiden leviämistä kapitalististen maiden työväenluokan keskuuteen. Todistuksena tästä on se, että monien maiden sosialidemokraattisten puolueiden oikeistojohtajat ovat viime vuosina hyväksyneet ohjelmia, joissa kieltetään sosialismi ja puolustetaan kapitalismia.

Länsi-Saksan, Itävallan ja Ruotsin sosialidemokraattisten puolueiden uusissa ohjelmissa saarnataan "luokkarauhan" ja "luokkien välisen yhteistyön" ajatuksia. Näiden ohjelmien mukaan luokkataistelu häviää nykyaikaisessa porvarillisessa yhteiskunnassa ja työväenluokka muuttuu "toimenhaltijain uudeksi luokaksi" tai ns. "keskiluokaksi".

Reformistit sulkevat silmänsä siltä seikalta, että valtiomonopolistinen kapitalismi on voimistumassa. He eivät välitä todellisuudesta, vaan inttävät, että kapitalistit menettävät vähitellen tuotannon hallintotehtävät ja että rahamiehillä ole enää hallitsevaa vaikutusta talouselämään. Kaunistellen kaikin tavoin kapitalismia sosialidemokraattiset oikeistojohtajat hyväksyvät porvariston toimenpiteet sekä puolustavat enemmän tai vähemmän johdonmukaisesti työtätekevien etuja politiikan tärkeimmillä aloilla, yllyttävät työläisiä "osallistumaan voiton jakoon", ostamaan "kansanosakkeita" ja tukemaan muutenkin kapitalistien liikeyrityksiä. He puhuvat "toisesta teollisesta vallankumouksesta", suosittelevat tuotannon automatisointia ja uusien keksintöjen käyttämistä teollisuudessa välittämättä vähääkään siitä, että toteutettuina kapitalistisella tavalla nämä uudistukset johtavat työttömyyteen ja työväen elintason alenemiseen.

Ranskalaiset oikeistososialidemokraattiset johtajat puhuvat "kapitalismin sosialisoimisesta". Se on muunnos vanhasta teoriasta, jonka mukaan kapitalismi muuttuu sosialismiksi ilman, että työväenluokka taistelee sosialismin puolesta. Todellisuudessa kaikki nämä uudet termit, joiden joukkoon kuuluu myös "humanistinen sosialismi", kätkevät taakseen opportunistien vanhan pyrkimyksen yksityiskapitalismin puolustamiseen. Esimerkiksi Englannin työväenpuolueen johtaja Gaitskell vaatii, että puolueen ohjelmasta on poistettava kohta, joka velvoittaa taistelemaan tuotantovälineiden yhteiskunnallisen omistuksen puolesta. Eivätkä Englannin työväenpuolueen oikeistojohtajat vastusta ainoastaan sosialismia vaan he vastustavat myös työväen aseman parantamista kapitalistisessa yhteiskunnassa. Vuoden 1959 vaaleissa työväenpuolueen vaaliohjelmassa ei mainittu sanallakaan kansanjoukkojen vaatimuksista, että työpalkkaa olisi korotettava ja työaikaa lyhennettävä.

IMPERIALISTIEN SOTAPOLITIIKAN KANNATTAJIA

Oikeistososialidemokraattiset johtajat kaunistelevat imperialismia ja uskottelevat työtätekeville, että se ei lainkaan ole luonteeltaan hyökkäävää. Tähän imperialismin puolustamiseen liittyy tavallisesti Neuvostoliiton ja muiden sosialistisen maiden panettelu. Juuri sosialistisen leirin maita sosdem johtajat syyttävät rauhan vaarantamisesta, vaikka kaikki tietävät, että juuri Neuvostoliitto on alituisesti jättänyt tärkeitä ehdotuksia aina täydelliseen aseistariisumiseen saakka ovat tulleet sosialistisista maista. Niinikään oikeistososialidemokraattiset johtajat tukevat imperialismin hyökkäyspolitiikkaa siirtomaissa, antavat kannatuksensa imperialistivaltojen sotaliittoutumille, NATOlle ja muille, sekä edistävät politiikallaan kilpavarustelua.

Länsi-Saksan sosialidemokraattien johtaja Willy Brandt, joka pyrkii Länsi-Saksan liittokansleriksi, on luvannut toimia Länsi-Saksan asevoimien vahvistamiseksi ja vastustaa Saksan rauhanomaista yhdistämistä demokraattisella pohjalla. Hänen puolueensa hyväksyi vuoden 1959 lopulla ohjelman jossa on luovuttu marxilaisuuden tärkeimmistä periaatteista.

SOSIALIDEMOKRATIAN HAJAANNUS

Sosialidemokraattien puolueiden ohjelmissa on usein johtavana periaatteena kommunismin vastustaminen, mutta kaikissa sosialidemokraattisissa puolueissa kehittyvät myös oppositiovoimat, jotka puolustavat enemmän tai vähemmän johdonmukaisesti työtätekevien etuja. Yhtenäinen sosialidemokratia ei ole aatteellisesti eikä järjestöllisesti yhtenäistä. Viime vuosina on monissa sosialidemokraattisissa puolueissa tapahtunut hajaantumista, mikä on todistuksena sosialidemokratian kriisin syvenemisestä.

Vuonna 1958 Ranskan sosialistisesta puolueesta erosi vasemmistosiipi, joka muodosti autonomisen sosialistipuolueen. Tämän puolueen ja vasemmistolaisen sosialistiliiton yhtymisen seurauksena syntyi vuoden 1960 huhtikuussa yhdistynyt sosialistipuolue. Pysyen luonteeltaan sosialidemokraattisena tämä puolue kuitenkin eräissä tärkeissä kysymyksissä toimii yhteistyössä kommunistien kanssa.

Hajaannus on tapahtunut myös Japanin sosialistipuolueessa, josta oikeistoryhmä erosi ja muodosti v. 1960 tammikuussa ns. demokraattisen sosialismin puolueen. Viime vuoden suuressa kansanliikkeessä sotasopimusta vastaan sosialistinen puolue oli tosiasiallisesti yhteistyössä kommunistisen puolueen kanssa koko maan mitassa, mikä edisti kansanliikkeen voimistumista.

Italian sosialistipuolueessa on käynnissä sisäinen taistelu. Noin kolmannes puolueen jäsenjoukoista vastustaa Nennin johtamia oikeistovoimia. Sen lisäksi on huomattava, ettei myöskään Nennin johtama siipi vastusta kokonaan yhteistyötä kommunistien kanssa, pikemminkin se kannattaa sellaista yhteistyötä, joka tapahtuu ilman erikoisia sitoumuksia yksityisten kysymysten pohjalla, kun taas vasemmisto kannattaa kiinteämpää, sopimuksiin perustuvaa yhteistyötä.

Englannin työväenpuolueen viime vuoden lokakuussa pidetty edustajakokous osoitti, että myös tässä sosialidemokraattinen linnakkeessa on tapahtunut huomattavaa siirtymistä vasemmalle. Edustajakokouksen enemmistö torjui päätöslauselman, jossa ehdotettiin oikeistojohdon sotapolitiikan hyväksymistä. Sensijaan hyväksyttiin päätöslauselma, jossa Englantia kehotettiin luopumaan ydinaseopolitiikasta. Edustajakokouksen enemmistö äänesti sen puolesta, että kaikkien vieraiden sotilastukikohtien perustaminen ja tuotanto ja kokeilu lopetetaan ja että atomipommilaitosten olevien lentokoneiden vartiolennot Englannin yläpuolella kielletään.

Chilen, Ecuadorin, Uruguayn ja Argentinan sosialistipuolueissa on vasemmistovoimilla suuri kannatus. Sellaisissa Aasian maissa kuin Intiassa ja Indonesiassa sosialidemokraattiset puolueet ovat pannet mitättömyyteen pääasiallisesti sen vuoksi, että ne ovat vastustaneet yhteistyötä kommunistien kanssa.

KOMMUNISTIEN JA SOSIALIDEMOKRAATTIEN YHTEISTYÖ

Kansainvälisen sosialidemokratian liikkeen oikeistojohtajat eivät voi aikaa myöten ehkäistä kommunistien ja sosialidemokraattien yhteistyötä ja erikoisesti yhteistä taistelua sosialismin ja rauhan puolesta. Kommunistit kannattavat sellaista yhteistyötä ja sanovat, niinkuin kommunistien ja työväenpuolueiden neuvottelukokouksen julkilausumassa, että "kommunistit pitävät sosialidemokraattien työtätekeviä luokkaveljinään". Aatteelliset erimielisyydet eivät saa olla esteenä yhteiselle taistelulle yhteisten asioiden puolesta eikä eten kään sodan uhkaa vastaan.

Tässä taistelussa yhteisten asioiden puolesta kommunistit ja sosialidemokraatit oppivat tuntemaan toisensa entistä paremmin, jättämään syrjään sen, mikä erottaa, ja korostamaan sitä, mikä yhdistää. Taistelu rauhan demokratian ja sosialismin puolesta yhdistää kommunistit ja sosialidemokraatit, ja mitä läheisemmäksi tämä yhteistyö muuttuu, sitä vaikeampaa on työväenluokan vihollisten hajottaa työväenliikettä kommunisminvastaisille tunnuksilla. Työväenliikkeen yhtenäisyys voittaa sekä kansallisessa että kansainvälisessä mitassa.

NLlla atomilentokone

NewYork. — Amerikkalainen aikakauslehti Flying Magazine kertoo, että Neuvostoliitto on suunnitellut atomikäyttöisen lentokoneen, joka voi kiitää äänen nopeutta suuremmalla vauhdilla kuukausimääriä laskeutumatta maahan. Kone on varustettu laitteilla, joiden vuoksi sitä ei voida havaita tutkalla. Lehti kertoo, että Yhdysvaltain tiedoitus palvelu on saanut tiedon koneesta.

Lehti kertoo, että tämä lentokone olisi jo lentänyt koematkallaan 21 vuorokautta ilman polttoainetäydennystä. Sen pitäisi pysyä il massa 90 vuorokautta käymättä maassa.

Koneen huippunopeuden väitetään olevan 5,600 km tunnissa ja sen sanotaan saavuttavan 30,000 metrin korkeuden. Lentäessään 10 Neuvostoliiton kaupungin yli sen onnistui välttää tutka 23 kertaa 25:stä.

Honka aiheutti johdon vaihdon kansanpuolueessa

Helsinki. — Suomen kansanpuolueen puoluekokous päätti viime sunnuntaina äänestyksen jälkeen antaa kannatuksensa entisen oikeuskanslerin Olavi Hongan presidenttiehdokkuudelle ja jättää puolueen johdon tehtäväksi tutkia vaaliliiton mahdollisuuksia toisten puolueiden kanssa, minkä jälkeen ylimääräinen puoluekokous tekee — todennäköisesti syksyllä — asiasta lopullisen päätöksen. Puoluekokouksen kanta presidentinvaalikysymyksestä johti puolueen johdon vaihdokseen.

Suomen kansanpuolueen toisena kokouspäivänä Jyväskylässä jatkui keskustelu presidenttiehdokkuuskysymyksestä pitkälle iltapäivään. Sen päätyttyä äänestettiin neljästä eri ponsiehdotuksesta. Niistä kahdessa suositeltiin päätöksen siirtämistä syyskuussa pidettävään ylimääräiseen puoluekokoukseen ja kahdessa muussa asetuttiin Hongan vaaliliiton kannalle; toiseen viimeksimainituista ponsiehdotuksista liittyi eräitä varauksia.

Puolueen puheenjohtaja, prof. Veli Merikoski ilmoitti välittömästi ennen ponsiäänestyksiä, että kaksi jälkimmäistä pontta hyväksyttyinä johtavat siihen, ettei hän voi jatkaa puolueen puheenjohtajan tehtäviä. Varapuheenjohtajista keskusteltaessa kieltäytyivät jatkamasta niin ikään maist. Armi Hosia ja prof. Esa Kaitila sekä dipl. ins. Antti Linna.

Uudeksi puheenjohtajaksi valittiin kansanedustaja, hovioikeudenneuvos Harras Kyttä sekä varapuheenjohtajiksi kansanedustaja, rehtori Kaarlo Kajatsalo ja kaupallinen neuvos Paavo Aarnio. Lisäksi toimitettiin kokouksessa puoluetoimikunnan ja valtuuston jäsenten vaalit. — Puoluekokouksen päätteeksi hyväksyttiin julkilausuma.

Englannin metallityöläiset vaativat huomattavia parannuksia työehtoihin

Lontoo. — Viikon vaihteessa esitettiin Englannin kone- ja laivanrakennusteollisuudelle todennäköisesti uudet palkkavaatimukset, joiden esittämisestä päätetään kone- ja telakkateollisuuden työntekijäliiton kokouksessa Eastbournessa.

Liiton pohdittaviksi tulevat seuraavat vaatimukset: kahden punnan korotus viikkopalkkaan, 35 tunnin työviikko, sama palkka miehille ja naisille, 12 kuukauden taattu työllisyys vuodessa ja taattu minimipalkka, joka lasketaan keskiansion mukaan, eläkesopimus ja sairasvakuutuksen järjestäminen.

Koska näyttää jokseenkin mahdottomalta saada yhdellä kertaa hyväksytyksi kaikkia vaatimuksia, tehdään niistä luultavasti luettelo tärkeysjärjestyksessä. Työnantajien odotetaan vastustavan kaikkia tuotantokustannusten korotuksia.

EFTA-ministerit pohtivat Englannin suhdetta kuutosiin

Lontoo. — EFTAAn jäsenvaltioiden ministeritason kokous järjestetään Lontoossa toukokuun 9 pnä, ilmoitettiin arvovaltaiselta taholta Lontoossa perjantai-iltana. Keskusteltavaksi otetaan niitä ehdotuksia koskevat edistysaskeleet, joita on saavutettu Englannin liittämiseksi yhteismarkkina-alueeseen.

Englannin EFTA-liittolaiset ovat saadun tiedon mukaan hyvin halukkaita saamaan selville, miten kuutosvaltiot ovat suhtautuneet siihen ehdotukseen, jonka Englannin apulaisulkoministeri Heath jätti Länsi-Euroopan liiton ministerineuvoston kokoukselle Pariisissa helmikuun 27. pnä.

Heath ilmoitti, että Englanti voisi harkita jonkinlaista yhdenmukaista niitä raaka-aineita ja valmiita tavaroita koskevaa tullijärjestelmää, joita tuodaan muista maista kuin EFTAn jäsenvaltioista ja kansainyhteisön piiristä.

EFTA-ministerit pohtivat toukokuussa kysymystä, voidaanko tätä ehdotusta mahdollisesti kehittää edelleen.

CANADAA PUUHATAAN KUUTOSIIN

Toronto. — Canadan oppositiossa olevan liberaalisen puolueen johtaja Lester Pearson ehdottaa, että Canadan hallituksen olisi yhdessä Englannin kanssa ryhdyttävä tunnustelemaan mahdollisuuksia yhteismarkkinoihin liittymiselle.

VOIKRIISI EUROOPASSA, VAITTAA EEC

Pariisi. — EECn jäsenvaltioiden maatalousministerit vaativat viikko sitten perjantaina Pariisissa pitämässään kokouksessa toimenpiteitä Länsi-Euroopassa ilmenevän voin ylijäämän aiheuttaman kriisin selvittämiseksi.

Kokouksessa todettiin, että Euroopan voivarastot olivat tämän vuoden maaliskuun 1. pnä 23,000 tonnia suuremmat kuin samaan aikaan viime vuonna ja kaksi kertaa niin suuret kuin maaliskuun 1. pnä 1959. Ministerit ehdottivat, että eri maat ilmoittaisivat kuukausittain voitilanteesta.

SITÄ JA TÄTÄ

PAASTOSI

Mies esitettiin sirkuksen miekannielijälle. Koska hän ei tuntenut miestä hän pyysi miehen näyttämään taitonsa, jonka jälkeen miekannielijä nieli neuloja.

"Mutta", protestoi mies, "ne eivät ole miekkoja, vaan neuloja."

"Tiedän sen", vastasi mies, "olen paastolla."

SAAPASJUTTU

Kasarmilla Kankkunen valittaa, että hän on saanut sopimattomat saappaat.

— Mahtuuko niihin sukkapari? tiedustelee eversti.

— Mahtuu, vastaa Kankkunen.

— Mahtuuko kaksi paria?

— Mahtuu.

— Mahtuuko kolme paria?

— Mahtuu.

— Miksi Kankkunen purnaa? äriäsi eversti.

— Saappaisiin ei mahdu jalat, Herra eversti, vastaa Kankkunen.

— Statiikka, mekaniikkaan kuuluva oppi, kappaleiden tasapainoista.

— Visiitti, vieraskäynti, visiittikortti, käyntikortti, nimikortti.

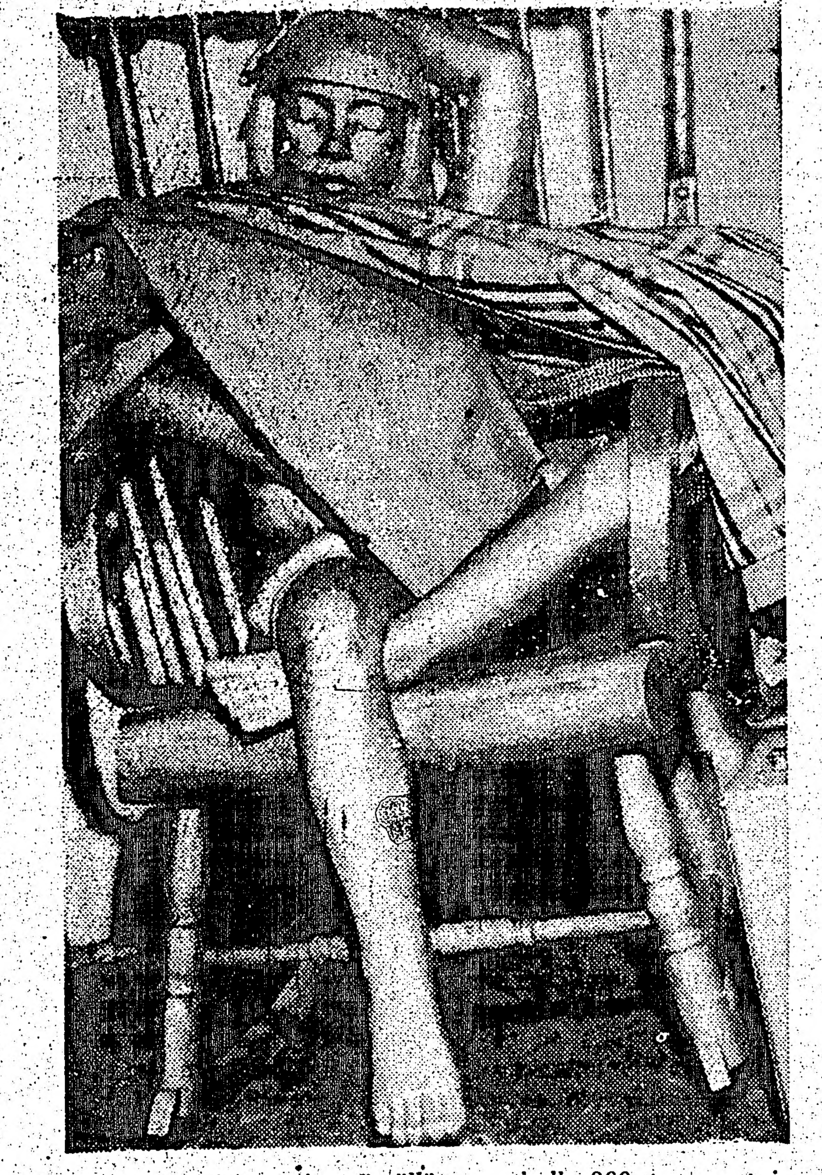

"Tyttö ja tuoli" on nimenä tällä pronssisella 300 paunan painoisella taideteoksella, jonka on valmistanut ottawalainen taiteilija Arthur Price.

Helsinki ensi kesänä oikea kongressikaupunki

Helsinki. — Kansainvälisiä kongresseja pidetään maassamme tänä kesänä enemmän kuin koskaan aikaisemmin, sillä tähän mennessä ovat suunnitelmat valmisteilla ainakin lähes parinkymmenen kokouksen osalta.

Tähänastisten tietojen mukaan pidetään Helsingissä ainakin 14 ja Turussa 3 kansainvälistä kongressia. Ohjelmat muodostavat niin tiiviin kokonaisuuden, että kesän aikana on taukoamatta käynnissä aina jokin kansainvälinen kokous.

Johtaja Panu Toivonen Tiedotuspalvelusta kertoi, että suurimpia tänä kesänä pidettäviä kongresseja ovat Helsingissä kesäkuussa pidettävä kansainvälinen standardisoimiskokous ja samoin Helsingissä heinäkuussa pidettävä kansainvälinen hammaslääkärikongressi, joihin molempiin saapuu osanottajia kautta maailman.

Kesän aikana pidetään maassamme mm. seuraavia kongresseja: 5.—7. 6. ligniinikemian symposiumkurssi Helsingissä, 5.—16. 6. kansainvälinen standardisoimiskongressi Helsingissä, 1.—2. 6. kansainvälisen kennelliiton konferenssi Helsingissä, 1.—3. 6. pohjoismaiden patologi- ja mikrobiologikongressi Turussa, 10. 6. pohjoismaiden yliopistojen rehtorien kokous Turussa, 12.—16. 6. pohjoismaisen tieteknillisen liiton 8:sa kongressi Helsingissä, 16.—18. 6. yhteispohjoismaiden akateeminen konferenssi Helsingissä, 9.—15. 7. kansainvälinen hammaslääkärikongressi Helsingissä, 16. —31. 7. akateemiset shakkimestaruuskilpailut Helsingissä ja koko heinäkuun on Helsingissä vierailevan lakitieteen kansainvälinen seminaari, heinäkuun lopulla pohjoismaisten katsastusinsinöörien kongressi Helsingissä, 24. 8. pohjoismaiden kylmäteknillistaloudellinen kongressi Helsingissä, 23.—25. 8. pohjoismainen valaistusteknillinen kongressi Turussa ja 4.—8. 9. kansainvälinen foneettisten tieteiden kongressi Helsingissä. Edelleen sisältyy ohjelmaan muutamia kansainvälisiä urheilutilaisuuksia, kuten kuurojen maailmankisat elokuussa Helsingissä ja pohjoismaiset vakuutusväen urheilukisat Helsingissä. Joissakin päivämäärissä saattaa mahdollisesti myöhemmin esiintyä muutoksia.

Mielenkiinto Suomea kohtaan kokouspaikkana on yhä enemmän lisääntynyt, koska maamme sijainnin vuoksi kongresseihin osallistuu runsaasti osanottajia sekä idästä että lännestä. Toisaalta myös parantuneet liikenneyhteydet ovat vaikuttaneet siihen, että kesä kesältä kansainvälisiä tilaisuuksia pidetään yhä enemmän. Nämä tilaisuudet ovat omiaan edistämään myös matkailumainontaa

PÄIVÄN PAKINA

1 miehen mielenosoitus ja USAn "sissit"

Viikon vaihteessa suhteellisen rauhallisessa olotilassa vanhoja lehtileikkeleitä selatessa "osui silmään" eräs CP:n Washingtonin uutinen (huhtikuun 25 päivältä, jos joku haluaa tarkistaa asiaa), missä sanotaan oikein hartiavoimalla:

". . . Entinen varapresidentti Nixon katsoo, että Yhdysvaltain täytyy kehittää sissimallisia joukkoja vastatakseen punaisten subversiivisuuteen Kuubassa, Laosissa ja muualla . . . ja edelleen "Nixon katsoo, että Yhdysvaltain hallituksen täytyy löytää laillinen keino minkä perusteella voidaan käyttää sotilasjoukkojen rinnakkaisjärjestöä kommunisteja vastaan", sanoi senaattori Wayne Morse . . .

Toisin sanoen, entinen varapresidentti Nixon vaatii perustamaan erikoisia "sissijoukkoja" joita Pentagon voisi lähettää sinne sun tänne.

Toisaalta senaattori Morse vastustaa sitä mielettömyyttä siksi, kun se "sitoisi meidät vuosikausiksi puskapalosotiin", kuten hän sanoi.

Samaan aikaan kuitenkin kerrottiin Kuubaan tehdyn onnettoman vastavallankumouksen onnellisen päättymisen jälkeen, että Kuubaan lähetettyjä miehiä harjoitettiin erikoisissa 'sissisotakouluissa", missä oli amerikkalaiset upseerit ja välineet.

Kuten näkyy, Yhdysvallat valmistuu sissisotaan — voidakseen tehokkaammin vastustaa niitä kansallisia vapaustaistelijoita, joilla ei ole muita menettelymahdollisuuksia, kuin sissisodan käynti maansa vapauttamiseksi.

Entinen varapresidentti Nixon voi olla niin sinisilmäisen tietämätön, että luulee voivansa sissien avulla jatkaa kuolemaan ja häviämään tuomittua siirtomaakomentoa vielä herran vuonna 1961.

Tunnettu tosiasia tietenkin on, että kun vapauteen pyrkivät kansat saavat ajetuksi imperialistit pois ovesta, niin ne yrittävät tulla takaisin sisään ikkunan kautta.

Mutta "sissien" avullakaan ei siitä tule mitään.

Tosiasia nimittäin on, että sissisota on mahdollista vain niiden toimesta, jotka nauttivat maan väestön jakamatonta kannatusta, myötätuntoa ja luottamusta. Sissien täytyy elää sanan varsinaisen merkityksen mukaan maasta. Heidän täytyy sulautua päivisin osaksi kyläkuntien asukkaista, tehdä yhdessä kyläläisten kanssa peltotöitä päivisin ja illan hämärissä lähteä sotatielle vieraita riistäjiä ja sortajia vastaan. Vain vapauttaan puolustava kansa voi käydä sissisotaa.

Selvää on, että mitkään ulkomaalaiset "sissit" eivä voi olla muuta kuin todellisten sissien naurettavia irvikuvia.

Mutta hukkuva tarttuu oljenkorteenkin voidaan todeta mr. Nixonista.

Tämä palauttaa mieleemme Washingtonista huhtikuun 21 pnä lähetetyn Tassin uutistiedon "yhden miehen" mielenosoituksesta, joka kehittyi täyteen voimaansa seuraavasti:

Huhtikuun 19 pnä kello 10.45 paikallista aikaa uutistoimisto Associated Press välitti sanomalehtien toimittajille tiedonannon, jossa sanottiin, että täsmälleen tunnin kuluttua NL:n Washingtonin suurlähetystön edustalla pidetään vastalausemielenosoitus tämän muka Kuuban kansalle antaman avun johdosta. Washingtonin lehtien toimituksista, radioista ja televisioasemilta lähetettiin heti edustajat paikalle.

Tunti kului, mutta 30 amerikkalaisen kirjeenvaihtajan kärsimättömästi odottamia mielenosoittajia ei kuulunut. Lopulta kello 12.20 ilmaantui Neuvostoliiton suurlähetystön edustalle yksi nuori mies, joka kantoi selässään seitsemää Neuvostoliitonvastaista julistetta. Hän ilmoitti kimppuunsa ahneesti hyökänneille reporttereille nimekseen Josef Poschs ja sanoi olevansa "Unkarin vapauden puolesta taistelija".

Entä missä on mielenosoitus? — utelivat kirjeenvaihtajat.

Nuori mies vastasi, että hän odottaa vielä neljän toverinsa saapuvan.

— Useammat eivät luvanneet tulla — lisäsi tämä "vapaustaistelija". Kului tunti, mutta yksikään lupautuneista mielenosoittajista ei ilmestynyt paikalle. Hämmentynyt "vapaustaistelija" rupesi antamaan henkilökohtaisa haastatteluja lehtimiehille. Kaiken huipuksi ohikulkijat syyttivät tätä "vapaustaistelijaa" siitä, että hän on kommunistien agentti . . .

Näin päättyi tämä taantumuksellisten yritys julkituoda "Yhdysvaltain kansan suuttumus". Ei yksikään amerikkalainen halunnut osallistua tähän provokaattoriseen mielenosoitukseen"!

— — —

Ja yhtään sen parempia tuloksia ei ole odotettavissa Nixonin ja kumppanien kouluttamista "sisseistä", joiden tehtävänä olisi taistella imperialistisen rosvouksen puolesta kansalliseen itsenäisyyteen pyrkivien kansojen vapausliikkeitä vastaan! — [illegible]

Fetisov N-liiton nykyaikaisen 5-ottelun mestari

Moskova. — Kautta Neuvostoliiton kokoontuivat parhaat viisiottelijat kilpailemaan Jerevaniin. Voittajaksi selvisi moskovalainen Semen Fetisov 5,007 pisteellä.

Seuraavana oli Igor Novikov Jerevanista, pisteitä 4,950. Kolmanneksi pääsi moskovalainen Boris Pahomov 4,900 pisteellä. Viime vuoden mestari Hanno Selg jäi seitsemänneksi.

18 TULn ennätystä tehty tänä vuonna

Helsinki. — TUL:n uimarit ovat viime vuosina tehneet ylivoimaisesti eniten liiton ennätyksiä. Vuonna 1959 merkittiin ennätys 72 kertaa ja viime 50 kertaa. Tänä vuonna on syntynyt jo 18 ennätystä.

Paiiten on ennätyksiä hätyyttänyt Kuhien Marja Vilja, joka on ottanut 7 ennätystä nimiinsä. Pojista on ollut paras Kuhien Risto Lehtola, joka on tehnyt neljä ennätystä.

Varsova-Berliini-Praha rauhanajo alkaa tänään

Tanskalla tähän mennessä eniten henkilökohtaisia voittoja — tshekeillä joukkuevoittoja

Praha. — Maailman pisin ja samalla suurin amatööripyöräilykilpailu Varsova-Berliini-Praha rauhanajo, joka tänä vuonna suoritetaan 14. kerran, tapahtuu toukokuun 2.—16 päivien välisenä aikana. Lähtöpaikkana on tällä kertaa Varsova ja päätepisteenä Praha.

Osanotto on jälleen tänäkin vuonna edustava, sillä pyöräilijöitä saapuu ainakin Puolasta, Itä-Saksasta, Neuvostoliitosta, Tanskasta, Suomesta, Ruotsista, Norjasta, Hollannista, Jugoslaviasta, Unkarista, Romaniasta, Englannista, Ranskasta, Bulgariasta ja Tshekkoslovakiasta. Italian ja Belgian vastattua kieltesesti kilpailukutsuun on heidän tilalleen pyydetty pyöräilijöitä Tunisiasta ja Arabitasavallasta.

Kilpailu käsittää tänäkin vuonna 13 etappia, joista reitille kertyy pituutta peräti 2,369 kilometriä. Tämä on pisin matka ajon tähänastisessa historiassa. Pisin etappi on Rostockista Berliiniin, mille välille kertyy peräti 240 kilometriä.

Henkilökohtaisia voittoja ovat keränneet eniten tanskalaiset, jotka ovat neljä kertaa vallanneet kärkitilan. Itä-Saksalaisilla on tililläan kolme voittoa, Jugoslavialla kaksi ja kerran on korkeimmalle palille noussut tshekkiläinen, bulgarialainen, puolalainen, hollantilainen, ja englantilainen pyöräilijä.

Joukkuekilpailuissa on Tshekkoslovakia tähän mennessä menestynyt parhaiten vallattuaan neljästi ensimmäisen sijan. Itä-Saksa ja Neuvostoliitto ovat kummatkin päässeet kolmeen voittoon. Puola kahteen ja Englanti sekä Ranska yhteen.

KESKINOPEUS VIIME VUODELTA

Suurin keskinopeus saavutettiin viime vuonna, jolloin voittaja polki matkan 40,4 kilometrituntivauhdilla. Entinen keskinopeusennätys oli vuodelta 1957, jolloin paras mies polki matkan 38,2 kilomerin tuntivauhdilla. Viime vuoden ajossa käytiin tähän asti ankarin taistelu henkilökohtaisesta voitosta. Itä-Saksalaisen Hagenin ja Belgian Claesen välillä oli nimittäin maalissa ainoastaan 2,22 minuuttia eroa saksalaisen eduksi. Tiukan kamppailun joukkuevoitosta sitä vastoin tapahtui vuonna 1953, jolloin Itä-Saksa löi Tanskan joukkueen vain 2,41, minuutilla.

Tähän mennessä on rauhanajon henkiökohtainen voitto mennyt 3 kertaa miehelle, joka ei ajon aikana saanut yhtään etappivoittoa nimiinsä. Ensimmäinen tällainen tapaus on peräisin vuo-elta 1948, jolloin voiton peri Jugoslavian Zorii. Saman tempun ovat tehneet englantilainen Steel vuonna 1952 ja itä-saksalainen Schur vuonna 1959, Heidän tasaisuutensa jokaisella etapilla takasi kuitenkin miehille selvät voitot lopputuloksissa.

Eniten etappivoittoja ovat keränneet nimiinsä Tshekkoslovakian Veseley (16) ja Ruzicka (12). Heidän kannoillaan seuraavat Schur (9), Adler (5)ja Weissleder (4), jotka kaikki ovat itä saksalaisia pyöräilijöitä.

Tarmola avataan kesäkuun 3 pnä

Toronto. — Täällä kuoli äkkiä rakennustyöläinen Joel Latvala, joka on kauan aikaa asunut täällä Torontossa.

* * *

Parhaimmat kiitoksemme mr. ja mrs Murrelle siitä kun he antoivat talonsa lehtiemme levitystyön hyväksi.

Täkäläinen levityskomitea ehdottaa, että jos suinkaan mahdollista Vapauden ja Liekin levitysryntäys tä tulisi jatkaa. Komiteamme seuraava kokous on toukokuun 10 pnä (Lehden levitystyötä voidaan tuletkin tehdä jatkuvasti päivästä toiseen, mutta tällä kertaa ei sovi monin muiden tehtävien vuoksi varsinaista levitysryntäystä jatkaa — Toim.)

Tarmolan virallinen avajaistilaisuus on kesäkuun 3 pnä. Silloin päästään siis taas luonnon helmaan nauttimaan raittiista ilmasta. — N.

Greippi ja teippi

Suomen Akatemian kielilautakunta on käsitellyt eräiden alkuperäisten englanninkielisten sanojen suomeksi kääntämistä muotoja ja päättänyt, että grape on greippi ja teak on tiikki. Kielilautakunta katsoi, että eksoottisen teakpuun käsittelemisen englantilaisen sitaat ollainen on hankalaa. Yleisesti äännetään esimerkiksi "tämä pöytä on tiikkia" eikä teakia. Näinollen suositetaan nimiasu tiikki.

Grapehedelmä on samanlainen tapaus. Yleensä puhutaan kreipistä, joka kirjoitetaan grape. Englannin kieltä puhuvissa maissa tämä, tarkoittaa viinirypäleitä ja vain grapefruit grapehedelmää. Suomessa sen sijaan greippi ja greippimehu ei aiheuta mitään väärinkäsityksiä, joten kielilautakunta suosittelee greippiä. Rinnakkaistapaus on teippi (englanninkielestä — tape — nauha yleensä).

Säilykepurkin ym. aukaisijan nimityksenä Suomessa on "avaaja", joka ei kuitenkaan avaa ilman ihmistä.

Aikaisemmin ehdotettu "avain" ei sekään ottanut vakiintuakseen. Lautakunta katsoi tähän tehtävään sopivaksi uudissanan aukaisijan.

Arvi Saarikoski kuoli Hearstissa

Hearst. — Tervehdys kaikille Vapauden lukijoille täältä Hearstistä. Aika täällä kuluu kesää odotellessa. Kylmä täällä on ja kuraa korviin asti, kuten tavallisesti tällaisissa pienissä kylissä. Miehet odottelevat kämpälle työhön pääsyä. Eihän sitä ole kaikilla onnea saada kaupaksi työvoimansa eihän tahdo vanhempi väki kelvata kun on nuorempiakin saatavana.

Täältä levisi ikävä uutinen kun pitkäaikainen tämän kylän asukas ja monille muille tuttu Arvi Saarikoski kuoli Hearstin sairaalassa huhtikuun 28 pn aamuna. Häntä muistamaan jäi tyttö Amerikan puolella ja vaimo Port Arthurissa. — Aune.

VAPAUS ON NYT SAANUT 152 UUTTA TILAUSTA

Viikon vaihteessa tuli Vapaudelle jälleen 12 uutta tilausta. Tämä tarkoittaa, että maaliskuun puolivälissä alkaneen levitysryntäyksen aikana on hankittu Vapaudelle kaikkiaan 152 uutta tilausta. Kiitos.

Uusia tilauksia saapui nyt seuraavasti:

Ryntäyskomitea 5 ja tilaaja 1, yhteensä Torontosta 6 uutta tilausta ja vain 1 puuttuu osuudesta (22).

Ida Hakala, Sioux Lookout 3 uutta tilausta ja tavallinen osuus (1) tuli täytetyksi 300 prosenttisesti.

Hilja Salo, Port Kells 1 uusi tilaus, ja osuus (1) täyttyi.

C. H. Raunio, Eckville 1 uusi tilaus ja osuus (1) täyttyi.

Art Siven, Vancouver 1 uusi tilaus ja vain 1 puuttuu osuudesta, (10).

Jäämme nyt sitten mielenkiinnolla odottamaan missä määrin on lehdellemme saatu uusia tilauksia viikonvaihteen aikana — vappujaksi.

PETER A. VESA
B. A. LL. B.
Barrister, Solicitor, Notary
SUOMALAINEN LAKIMIES
PUH. HO. 3-3392
1028 Danforth Ave., Toronto

SUURIA KUVATEOKSIA

Arvokkaita lahjakirjoja

REINO KALLIOLA:

"FINLANDIA"

Suomen luonnon kuvakirja

182 sivua — 116 yksivärikuvaa — 24 nelivärikuvaa
Kannessa värivalokuva — koko 10½"x9¼"

HINTA SID. $7.25

Sisällöltään kaunis — kuviltaan loistelias, ulkoasultaan upea — todellinen lahjakirja, joka esittelee Suomen kauneinta luontoa. Teoksen teksti: Suomen-, ruotsin-, englannin-, saksan- ja ranskankielellä.

SUURI LAHJAKIRJA

"HANGOSTA IISALMEEN"

SAARISTON JA SAIMAAN VESIEN KAUNEUTTA

Tässä loistoasuisessa teoksessa on 106 sivua, joilla on 48 liitupaperille painettua monivärikuvaa.

Koko 10½" x 13¾ — **HINTA SID. $10.75**

Loistelias Suomen luonnonkauneutta esittelevä teos, jonka kaltaista ei ennen ole julkaistu. Teksti julkaistaan lyhennettynä ruotsiksi, saksaksi ja englanniksi teoksen lopussa.

JÄLLEEN HIENO JA ARVOKAS LAHJATEOS

"SUOMEN KAUPUNGIT"

Sanoin ja kuvin

MATTI POUTVAARA

Teoksen 464 sivulla on 694 suurta syväpainokuvaa sekä 16 monivärikuvaa, jotka yhdessä tuoreen ja asiallisen tekstiesittelyn kanssa antavat yksityiskohtaisen, nykytodellisuuteen perustuvan kuvan Suomen 34 kaupungista sekä Rovaniemen ja Kouvolan kauppaloista.

Koko 9" x 12" — **HINTA SID. $10.00**

VÄRIKÄS JA HIENO LAHJATEOS

Jäämeren taikapiiri

"RUIJAN RANTOJA"

värikuvina

Loistavat värikuvat ja tenhoava teksti vievät Ruijan repaleisille, jylhänkauniille rannoille, missä koskematon luonto juhlavassa hiljaisuudessaan mykistää vieraan matkamiehen. Saamme tutustua pohjan perille muuttaneisiin suomalaisiin ja heidän jälkeläisiinsä, tunturien salaperäiseen taikamaailmaan, Ruijan menneisyyteen, tämänhetkiseen arkipäivään ja mielenkiintoisiin tulevaisuudennäkymiin.

ARVOKAS LAHJA KENELLE VAIN!

98 sivua — 48 monivärikuvaa — **HINTA $7.25**

SUURI LAHJAKIRJA

KUOPIOSTA KUUSAMOON

Erämaitten kauneutta

113 sivua — 50 monivärikuvaa — kannessa monivärivalokuva — Teoksen koko 10½" x 13½" — Hinta kangaskansissa $10.50

SUOMALAISEN HENGEN SUURIN LUOMUS

KORU-KALEVALA

HINTA NAHKASELKÄK. $6.25

Kansalliseepoksemme lyhentämätön laitos Akseli Gallen-Kallelan kuvittamassa loistoasussa.

TUHATYKSI YÖTÄ I-VI

6 osaa kolmena kirjana, yhteensä 1.578 sivua
HINTA $9.90

Aikuisille tarkoitettu, täydellisin suomeksi julkaistu laitos maailman kuuluisimmasta satukokoelmasta, jossa muinaisen orientin maailma elää loistokkaana ja mystillisenä. Teosta somistaa Unto Kaipaisen upea kuvitus.

Edelleen arvokas ja loistelias lahjakirja
ALEKSIS KIVEN

SEITSEMÄN VELJESTÄ

KORUPAINOKSENA

Nahkaselkäkansissa—Somistanut Akseli Gallen-Kallela
600 sivua — **HINTA $7.50**

Tilatkaa osoitteella:

VAPAUS PUBLISHING CO. LTD.

BOX 69 **SUDBURY, ONTARIO**

16. peli tasan ja 17. lykättiin

Moskova. — Maailmanmestari Talin ja entisen M-mestarin Botvinnikin revanshiottelun 17 peli, jonka oli määrä alkaa viime keskiviikkona, lykättiin Talin sairastumisen takia.

16. peli päättyi tasan, joten Botvinnik johtaa nyt 10,5 — 5,5. Voittaakseen tarvitsee Botvinnik enää 2 pistettä.

Suomalaisvoitto Hallen ajoissa

Berliini. — Suomalaisten merkeissä sujui täällä viikko sitten suoritettu n.s. Hallen ajo, sillä suomalaiset Nordell ja Mattila johti koko matkan. Katsojia noin 75,000.

Onko SVULn kanta muuttunut vai tapahtuiko vahinko?

Viime viikolla Suomen Urheilulehti kertoi uutisen, että Suomen Painiliiton miehet ovat kilpailleet TUL:n miesten kanssa samoissa kilpailussa Haaparannassa. Mainittu lehti kertoo, että mukana oli ollut "neljä suomalaista" ja sen lisäksi osanottajia "TUL:n alaisista seuroista".

Suomen urheilulehden "suomalaiset" olivat painiliiton miehiä, joukossa mm. Kyösti Lehtonen. TUL:n miehistä ei ollut mukana varsinaisia nimimiehiä, joten sijoitukset heidän osaltaan jäivät heikommiksi.

Asiassa ei kuitenkaan ole kiinnostavinta sijoittumiset vaan se, että painiliiton miehet ovat saaneet kilpailla samoissa kilpailuissa TUL:n miesten kanssa. Asialla on ennakkotapauksena mielenkiintonsa. Tulevaisuus näyttää oliko tapaus merkki kannan muutosta vai oliko se vahinko.

Challea varten erikoistuomioistuin

Pariisi. — Ranskan presidentti Charles de Gaulle määräsi viime torstaina erikoisen tuomioistuimen käsittelemään pikaisesti Algerian kapinan johtajaa entistä kenraali Challea vastaan nostettua syytettä. Tuomioistuimen uskotaan selviävän asiasta. kuukauden kuluessa.

Rangaistuksena saattaa olla kuolema.

Entinen kenraali on nykyään Santén vankilassa Pariisissa. Kolmea muuta kenraalia etsitään jatkuvasti. Jos heidät saadaan pidätettyä, niin he joutuvat saman tuomioistuimen eteen.

"Kansan kapitalismin" legenda ja todellisuus

"Sata vuotta sitten Karl Marx haaveili utopiasta, jossa kansa omistaisi tuotantovälineet ja jakaisi tuotteet keskenään. Hänen haaveensa on toteutunut, mutta ei kommunistisessa valtiossa, joka pohjautuu hänen tulisesti julistamiinsa teorioihin, vaan kapitalistisessa Amerikassa." Näin kirjoitetaan amerikkalaisen kemiallisen yhtymän Du Pont de Nemours & Co:n historiaa selostavassa kirjasessa.

Samaa vakuuttaa myös viikkolehti New York Times Magazinen eräs artikkeli. — USAssa on käynnissä "ihmeellinen sosiaalinen vallankumous", jonka kehittyessä Amerikan Yhdysvallat muka lähestyy "luokatonta yleisen hyvinvoinnin yhteiskuntaa", väitti viikkolehti.

Teesi kapitalismin sosiaalisen luonteen uudistumisesta on nykyään muodissa Euroopan maissa. Aikamme kapitalismia väitetään "kansankapitalismiksi": Yhteiskunta ei enää muka koostu riistäjistä ja riistetyistä luokista, vaan se on jonkinlainen ihanteellinen yhteiskunta, jossa vallitsee "luokkasovinto" ja "solidarisuus".

Tosiasiat kuitenkin osoittavat, että kapitalistisissa maissa, varsinkin USAssa, esiintyvät ilmiöt ovat täysin muuta kuin mitä tuossa propagandassa väitetään.

Nykyajan porvarillinen valtio kylläkin "sännöstelee" työn ja pääoman välisiä suhteita, mutta tämä tapahtuu työnantajien etuja silmällä pitäen.

"Säännöstelyn" tarkoituksena on antaa taloudellista tukea eri monopoleille ja monopoliryhmille valtion kustannuksella. Tässä mielessä mm. otetaan valtion haltuun tappiota tuottavat epäedulliset tuotantolaitokset ja teollisuudet.

Verotuksen, luottopolitiikan, budjetin ja valtion ostojen välityksellä valtio saattaa jossain määrin vaikuttaa talouselämän eri aloihin, mutta nämä säännöstelytoimenpiteet eivät kapitalismin vallitessa pysty rajoitetun luonteensa vuoksi poistamaan tuotannon anarkiaa.

On myös väitetty, että jos työläinen omista tehdasosakkeita, merkitsee se "pääoman demokratisointia", mikä muodostaa perustan "kansankapitalistiselle yhteiskunnalle". Tämä johtaa muka omaisuuden "liukenemiseen" koko väestön keskuuteen.

Mutta tarkastelkaamme virallisia tilastotietoja, siellä ne eivät pysty piilottamaan numeroittensa ja keskivertojensa taakse todellista asiain tilaa.

Englannissa oli vuonna 1959 Financial Timesin suorittamien laskelmien mukaan osakkeita vain neljällä prosentilla koko maan täysikäisestä väestöstä. New Yorkin pörssin antamien tietojen mukaan omisti USAssa 7% väestöstä v. 1959 osakkeita. Jokaista 70 amerikkalaista työläistä kohden on keskimäärin vain yksi osakkeiden pikkuomistaja, jonka hallussa on vain murto-osa osakkeiden määrästä. Esim. vuonna 1959 oli työläisten hallussa vain kolmassadasosa koko USAn pörssissä noteerattujen osakkeiden arvosta. Samalla yksistään du Pontin finanssisuvulla oli hallussaan pääoma, joka ylitti kymmenkertaisesti amerikkalaisten työläisten omistamien osakkeiden kokonaisarvon.

"Uuden" kapitalismin ideologit katsovat viisaimmaksi vaieta näistä numeroista.

Yhtä suuren vastakohdan muodostavat työläisosakkeiden ja niiden osakkaiden tulot, joiden käsiin on keskitetty toiminimien ja yhtymien hallinto. Financial Timesin mukaan puolet kaikista osakkeenomistajista, ensisijassa työläiset, jotka omistavat vain vähäisen osakemäärän, saivat osinkotuloja keskimäärin niin vähän, että ne tuskin riittivät asuntojen korjaustöihin. USAn verotilaston mukaan olivat osakkeita omistavien työläisten osakkeistaan saamat osingot keskimäärin vuonna 1955 ainoastaan 21 dollaria.

Aivan toista tasoa ovat suurosakkeiden, kapitalistien, osinkotulot. Ne olivat vuonna 1955 keskimäärin 500,000 dollaria, siis yli 25,000 kertaa suuremmat kuin työläisosakkaiden. Nykyisin tuo ero on huomattavasti suurempi.

Kuvaavaa on, että jättiläisyhtymät, jotka omistavat valtavan määrän osakkeita eivät ole kadonneet eikä niiden omaisuus ole "liuennut" vaan päinvastoin kasvanut vuosi vuodelta. Suurpääoma nielee jatkuvasti pikkuliikkeitä ja pienomistajia. Vuosien 1947—1948 ja 1957—1958 välisenä aikana monopolien osuus USAn taloudessa on kasvanut virallisten tietojen mukaan 69 prosentista 74 prosenttiin huolimatta virallisista vakuutteluista että tulossa on "taloudellinen demokratian" ja "kansankapitalismin" kausi. Monopoli- ja muuten keskitetyn pääoman valta kasvaa jatkuvasti. Länsisaksalaiset monopolit ovat nyt paljon voimakkaampia kuin natsijärjestelmän aikana. Vuonna 1938 51 suurta osakeyhtiötä omisti 25 pros. koko maan osakepääomasta, mutta nykyään niiden osuus on yli 46 pros. koko osakepääomasta. Itse osakepääoma on kasvanut lähes kaksinkertaiseksi.

"Kansankapitalismin" mainostajat tavallisesti väittävät, että kun työläiset ostavat osakkeita, heistä tulee tehtaan tai muun tuotantolaitoksen omistajia samoin oikeuksin kuin muutkin osakkaat. Todellisuudessa osakkeenomistajien valtaenemmistöllä ei ole minkäänlaista mahdollisuutta vaikutta kapitalististen yhtymien toimintaan. Osake-enemmistö on aina niiden käsissä, jotka edustavat rahaa ja teollisuuden harvainvaltaa. Amerikkalaisia yhtymiä valvoo USAn omien talousmiesten laskelmien mukaan hyvin suppea ryhmä, joka on vain 0,2—0,3 pros. maan koko väestöstä, mutta omistaa valtaosan osakepääomasta. Mitä tulee pikkuosakkaisiin joiden omistamien osakkeiden arvo on alle 100 dollaria, niin heidän hallussaan on vajaa prosentti koko pääomasta.

On selvää, että työläisosakkaiden "oikeus" vaikuttaa yhtymän asioihin on pelkää myytti. Äskettäin New York Herald Tribune kirjoitti, että "suuremmat toiminimet kutsuvat kokouksiinsa vain muutamia kymmeniä osakkaita niiden joukosta, jotka eivät ole yhtymän virallisia toimihenkilöitä". Siinä syy, miksi edistysmielinen aikakauslehti American Economic Review varoitti amerikkalaisia työläisiä osakkeiden ostamisen järjettömyydestä ja teki sen katkeran johtopäätöksen, että "vaikka vähäisten osakemäärien omistajat pystyisivätkin yhdistämään pääomansa vaikuttaakseen yhtymän asioihin, heidän äänensä jäisivät silti mitättömäksi vähemmistöksi".

Amerikkalainen ammattiyhdistyslehdistö ei anna lainkaan imartelevaa arviointia tällaisesta "pääoman demokratisoinnista". Vuoden 1960 lopussa kirjoitti USAn yhtyneiden ammattiliittojen CIO-AFLn aikakauslehti, että "kansankapitalismista on tullut iskulause, jolle kääntää selkänsä yhä suurempi määrä ajattelevia ihmisiä".

Eräät länsimaiset lehdet väittävät, että kapitalistiset maat kehittyvät niin sanotuiksi "hyvinvointivaltioiksi", joissa kaikki kansalaiset ovat tuloiltaan tasaväkisiä. Tosiasiat osoittavat päinvastaista.

USAn verotilastojen mukaan jäl 75 pros. amerikkalaisista perheistä alle virallisiksi toimeentulominimiksi laskettujen vuositulojen. Sensijaan oli suuryhtymien 28,000n johtajan vuositulo keskimäärin 190,000 dollaria, 50 johtajan tulot 200,000—300,000 dollaria ja 28 johtajan tulot jopa yli 300,000 dollaria, General Motors Con hallituksen puheenjohtajan Frederic Donnerin vuosipalkka oli 650,000 dollaria. Suurimpien rahamiesten todellisia tuloja ei lainkaan ilmoiteta yleisölle.

Englannin labour-puolueen aikakauslehden Tribunen oli pakko tunnustaa, että Englannissa "rikastuvat edelleenkin kaikkein rikkaimmat, tuo valittujen joukko, joista jokaisen yksityisomaisuus nousee yli 500,000 punnan ja joka määrää yli 1,245 miljoonan punnan omaisuudesta. Henkilöt, joiden vuositulot ovat yli 20,000 puntaa vuodessa, valvovat 1,314 miljoonan pääomasijoituksia". Englannissa tulojen jakautuminen merkitsee lehden mukaan "hyvinvointivaltion" väestön mielivaltaista ja epäoikeudenmukaista jakamista upporikkaisiin ja köyhiin.

Palkkatyöväen asema huononee kapitalistisissa maissa vuosi vuodelta hallitusten noudattaman talouden militarisoinnin ja kilpavarustelun seurauksena ja siitä johtuvan inflaation tuloksena.

"Dollarin arvo on jyrkästi laskenut", totesi äskettäin amerikkalainen aikakauslehti United States News and World Report. "Tänään sen arvo on pienempi kuin koskaan ennen. Jos merkitään dollarin arvo vuonna 1900 100lla, niin vuoden 1959 lopussa sen arvo oli vain 28,8 senttiä. Samassa suhteessa ovat laskeneet säästöjen, eläkkeiden ja vakuutuskorvausten arvot . . ."

Kapitalististen maiden palkkatyöväen pahin vitsaus on työttömyys. Aikaisempia talouspulmia ja laskukausia seurasi tavallisesti työllisyyden kasvu, mutta nykyisin tilanne on aivan toinen. Vuonna 1959 esim USAssa oli täysin työttömiä 3,8 miljoonaa, mutta kuluvan vuoden alussa heitä oli jo 5,5 miljoonaa. Jos otetaan huomioon myös osittain työttömät, niin luku on lähes kaksinkertainen. Washingtoniin huhtikuussa v. 1959 kokoontuneet työttömät luonnehtivat työttömyyden kasvun ja USAn työläisten aseman "kansalliseksi onnettomuudeksi". Senaattori Douglasin tässä konferensissa pitämän puheen mukaan "Länsi-Virginiassa ja Kentuckyssa odottaa miehiä, naisia ja lapsia hidas nälkäkuolema samalla kun varastot ovat haljoamassa elintarvikkeiden runsaudesta".

Jatkuvasti voimistuva palkkatyöväen riisto kärjistää luokkavastakohtia ja voimistaa lakkoliikkeitä, joiden avulla työväenluokka puolustaa taloudellisia etujaan. Vuonna 1958 oli USAssa 3,400 lakkoa mutta 1959 niitä oli jo 3,900. Vuoden 1959 lakkojen seurauksena menetettiin 68,5 miljoonaa työpäivää, so. kolminkertainen määrä verrattuna edelliseen vuoteen. "Vuonna 1961 taistelu teollisuustyranniaa vastaan tulee jatkumaan", kirjoitti ammattiyhdistyslehti Union News.

Tämä on amerikkalaisen "hyvinvointivaltion" todellista arkipäivää.

Kommunistien ja muiden työväenpuolueiden edustajakokouksen julkilausumassa marraskuussa 1960 korostetaan: "Todellinen tilanne kapitalistisessa maailmassa kumoaa eittämättä porvarillisten ideologien ja revisionistien väitteet nykyisen kapitalismin muuttumisesta "kansankapitalismiksi" ja ns. "hyvinvointivaltioksi", joka pystyy tekemään lopun tuotannon anarkiasta ja talouspulista sekä turvaamaan hyvinvoinnin kaikille työtätekeville".

Yrittäkööt kapitalismin puolustajat verhota millaisin säädyllisin suojuksin hyvänsä sen kuilun, joka vallitse porvarillisen yhteiskunnan kahden vastakkaisen luokan välillä, leviää ja syvenee tuo kuilu kuitenkin.

SUOMEN UUTISIA

MINISTERI R. v. FIEANDT EDELLEEN SUOMI-SEURAN PUHEENJOHTAJAKSI

Ministeri R. v. Fieandt valittiin uudelleen Suomi-Seuran puheenjohtajaksi sekä varapuheenjohtajaksi niinikään uudelleen hallitusneuvos Niilo A. Mannio Suomi-Seuran vuosikokouksessa maanantaina (17.4.) ravintola Kestikartanossa.

Kokouksessa johti puhetta ministeri R. v. Fieandt. Johtokunnan erovuoroiset jäsenet toimitusjohtaja Magnus Cedercreuts, rovasti Paavo Hytönen, akateemikko Kustaa Vilkuna, kulkulaitosten ja yleisten töiden ministeriön edustaja hallitussihteeri K. T. B. Koskenkylä sekä opetusministeriön edustaja varatuomari Valdemar Maarvala valittiin uudelleen. Uusiksi jäseniksi valittiin lisäksi kansanedustaja Kyllikki Pohjola, kauppaneuvos Lauri Hietanen ja dipl. ins. Ilmari Voionmaa.

Kokouksen yhteydessä seuran toiminnanjohtaja, lainopin kand. Tauri Aaltio selosti ulkosuomalaistoiminnan nykynäkymiä ja mainitsi mm., että ajatus yhteydenpidosta siirtolaisten ja kotimaan välillä on voimakkaasti leviämässä sekä kotimaassa että ulkomailla suomalaisten parissa. Selvimmin tämä näkyy seuran jäsenmäärän voimakkaassa kasvussa sekä ulkosuomalaisjulkaisun Suomen Sillan levikkimäärän huomattavasta noususta.

Lentomatkojen järjestämisestä Suomesta Amerikkaan sukulaisvierailuja varten näyttää muodostuvan pysyvä toimintamuoto, sillä kiinnostus näitä tilauslentoja kohtaan jatkuu voimakkaana. Uutena toimintamuotona Suomi-Seura on alkanut välittää kirjoja ulkosuomalaisille siten, että kirjat saadaan missä osassa maapalloa tahansa samaan hintaan kuin mitä ne maksavat Suomessa. Kustantajien Suomi-Seuralle myöntämän alennuksen turvin maksaa seura itse postikulut.

Toiminnanjohtaja Aaltio mainitsi myös, että yhteydenpitoa muissa kuin perinteellisissä siirtolaismaissamme kuten Amerikassa, Canadassa tai Australiassa oleviin suomalaisiin on tarkoitus tehostaa. Tämä koskee ennen kaikkea eri Euroopan maissa olevia maanmiehiämme. Ruotsissa toimivien lukuisien suomalaisten kerhojen lisäksi on Kööpenhaminassa jo vuosikymmeniä toiminut suomalainen yhdistys.

Presidentti Kekkosen äskeisen Oslon-vierailun yhteydessä perustettiin siellä uudelleen suomalaisyhdistys ja Mynchenin suomalaiset perustivat oman kerhonsa helmikuussa. Tämänlaisten yhdistysten perustamiseen pitäisi monissa muissakin maissa olla edellytyksiä.

* * *

KONSERTTI- JA KONGRESSITALO 2,000 HENGELLE HELSINKIIN

Helsingin kaupunki on valmis Yleisradion kanssa yhteistoimintaan konsertti- ja kongressitalon aikaansaamiseksi, mikäli talo keskustan uuden asemakaavasuunnitelman hyväksymisen jälkeen voidaan rakentaa Töölönlahden länsirannalle. Kaupungin mielestä ei Yleisradion esitystalon sijoittamisesta Sibelius-puistoon voi pitää yhtä onnistuneena.

Tällaiseen tulokseen päätyi kaupunginhallitus torstaina (20.4.3 pitämässään kokouksessa. Musiikkilautakuntaa kehotettiin samalla tutkimaan mahdollisuuksia kaupunginorkesterin konserttitoiminnan tehostamiseksi ja monipuolistamiseksi ja tätä silmällä pitäen vapauttamiseksi oopperatyöstä.

Sekä kaupungin että Yleisradion edustajat ovat olleet yhtä mieltä siitä, että Helsingin konserttielämän kannalta olisi välttämätöntä saada kaupunkiin nykyaikainen, n. 2,000 hengen konserttitalo kaikkine tarpeellisine aputiloineen. Kun Helsingissä on lisäksi puute kongressitalosta, soveltuisi konserttitalo myös tähän tarkoitukseen. (US)

— V. 1905 perustettiin Saskatchewanin ja Albertan maakunnat.

— Inspiroida, innostaa, innoittaa.

Työn ja pääoman välinen ristriita on sovittamaton. Sitä kärjistää keskeytyksettä kapitalististen omistussuhteiden kehitys.

(V. Trepelkov — SIB)

S.C.A. Urheiluliiton virkailijoiden osoitteet:

Puheenjohtaja: Jack Karvonen
16 Chamberlain Ave.
Puhelin RU. 2-4227
Toronto Ontario

Sihteeri: Paavo Vaurio
49 Hiawatha Rd., Toronto 8, Ont.
Puhelin HO. 6-8815

Rahastonhoitaja: Allan Illbury
488 Brock Ave. Toronto, Ont.
Puhelin LE. 5-1054

LIITON NAISJAOSTO
Elsie Jokinen
21 Granlea Road, Willowdale, Ont.
Puhelin BA. 1-1489

LIITON HIIHTOJAOSTO
Puheenjohtaja: Unto Penttinen
38 St. Lawrence St., Sudbury, Ont.

SUOMEN

viikko- ja kuukausijulkaisuja

SAATAVANA KIRJAKAUPASTAMME!

"Uusi Nainen"
Hinta 45c, postitse lähetettynä 50c
Huhtikuun numero

"APU"
Numerot 11, 12 ja 14
Irtonumeron hinta 25c
Postitse lähetettynä 30c

"Lukemista kaikille"
(koko perheen julkaisu).
Saatavana numerot 41, 42, 45, 47.
— Irtonumeron **HINTA 25c** ynnä postikulut 10c, kolmesta numerosta postin kautta lähetettynä.

"Viikonloppu"
Saatavana numerot 2—3—5—6—7—8—9—10—11—12 ja 13
Irtonumeron **HINTA 25c.**
Postitse lähetettynä 30c.

Vauhdikasta ja jännittävää piristystä antaa jännityslukemisto

"Seikkailukertomuksia"
lukijoilleen joka viikko.
Saatavana numerot 46—49—50—51—1—2—3—4—5—6—7—8—9—10 11—12 ja 13
Irtonumeron **HINTA 25c.**
Postitse lähetettynä 30c.

"SEURA"
Koko perheen lehti
Numerot 13-14 ja 15
Irtonumeron **HINTA 35c**
Postitse lähetettynä 40c

"Kotiliesi"
Numerot 6 ja 7
Irtonumeron **HINTA 35c**
Postitse lähetettynä 40c

"EEVA"
Nykyaikaisen naisen lehti
Huhtikuun numero
Irtonumeron **HINTA 50c.** Postin kautta lähetettynä 55c.

"Kuvaposti"
Numerot 12 ja 13-14
Irtonumeron **HINTA 35c.**
Postitse lähetettynä 40c.

"Suomen Kuvalehti"
Saatavana numerot 8, 9, 11 ja 14
Irtonumeron **HINTA 35c.**
Postitse lähetettynä 40c.

Seuratkaa ilmoitustamme, sillä joka viikko saapuu uusia irtonumeroita ylämainituista viikkojulkaisuista. Lähettäkää irtonumerotilauksenne osoitteella:

Vapaus Publishing Company Limited

P.O. Box 69
100 Elm St. West, Sudbury Ontario

SUDBURY JA YMPÄRISTÖ

MUISTILISTA

"Erämaiden orjat" näytelmän harjoitukset keskiviikkona ja torstaina, alkaen klo. 7 illalla.

Bingopaartit Finnish-haalilla ensi torstaina alkaen kello 7.30 illalla.

Finnish-haalin suomalainen kirjasto on avoinna ainoastaan kirjojen palauttamista varten tk. 3 ja 10 pnä kello 7—8 illalla. Palauttakaa kaikki kirjat tuokokuun 10 päivään mennessä.

Sävel-kuoron harjoitukset tänä iltana kello 7.30.

Alertsin kokous Finnish-haalilla tk. 11 pnä. kello 7.30 illalla.

LUOKITELLUT ILMOITUKSET

HALUTAAN OSTAA
1949—1952 MALLINEN GMC TAI Chevrolet ½ tonnin pick-up troki. Soittakaa puh. OS. 5-6989.

Pat's Barber Shop
HUOLELLINEN TYÖ
7 CEDAR ST., SUDBURY
Viinakaupan vieressä

KAUNIITA KUKKIA . . .
uudessa suomalaisessa
KUKKAKAUPASSA
HELVI'S FLOWER HOUSE
Puh. OS. 5-5251
125 Drinkwater St. Sudbury

Sudbury Footwear
Ensiluokkainen kenkien korjaamo
Suutari KAHILA on nyt palveluksessamme
BILL GRODECK, omist.
21 Larch King Edward rakenn.

Äitienpäiväjuhlat Finnish-haalilla ensi sunnuntaina

Äitienpäivä on järjestetty Finnish-haalille ensi sunnuntaiksi alkaen kello 2 ip. Tilaisuudesta tulee varmaankin erikoistapaus sillä lapset ovat harjoitelleet ahkerasti ohjelmaa, joka tulee olemaan hyvä ja monipuolinen.

Lapset esittävät laululeikkejä sekä isommat tytöt lauluja. Susan Penttinen esittää tanssia, Wendy, Barry ja Kenny pianonsoittoa. Torvisoittoa esittävät pikkupojat Penttinen ja Skurp. Karin Lännen ja Pauline Tammen johtamana esitetään näytelmä. Naiset esittävät "Naisten kansainvälinen".

Tilaisuudessa kukitetaan äidit.

Unto Segerman kuollut

Viime torstaina kuoli St. Joseph in sairaalassa Unto Segerman 43-vuotiaana. Hän oli syntynyt Suomessa, Sulkavalla ja saapui vanhempiensa kanssa Canadaan 1931.

Segerman työskenteli Sudburyn ympäristön metsäkämpillä. Hänet haudattiin Jackson and Barnardin hautaustoimistosta Park Lawn hautausmaahan viime maanantaina.

TILATKAA VAPAUS!

LÄÄKÄRI JA KIRURGI
DR. L. HOOEY
Puh. OS. 3-3695 Kotiin OS. 5-6729
Medical Arts rakennuksessa
260 Cedar St., Sudbury

MAANMITTARI
Murray R. Maher, O.L.S.
Ontarion maanmittari
PUH. OS. 4-6348 HUONE 124
164 ELM ST. E. SUDBURY, ONT.

FARMI MYYTÄVÄNÄ soramäkineen

108 eekkerin maatila (entinen Kekäläisen farmi), Long Laken pohjoisrannalla länsipäässä, 638 jalkaa santarantaa, asunto ja ulkorakennuksia, hyvä soramäki tien vieressä, 14 mailia Sudburysta. Tarjoukset voi lähettää: Sudburyn Osaston Johtokunta, Box 354, Sudbury, Ont. Lisätietoja Edwin Sukselta ja Aimo Mäeltä. Vapauden konttori.

27—29—25—27

Ikkunat ja ovet erikoisalamme

Nykyaikaisilla koneilla varustetussa verstaassamme kykenemme valmistamaan kaikenkokoisia **PUISIA IKKUNOITA JA OVIA** sekä niiden **KEHYKSIÄ**. Välitämme myös valmiita sisä- ja ulko-ovia kohtuullisin hinnoin.

Varastossa:
Kaksinkertaisia ikkunoita (5 vuoden takuu)
Penelyte ja Barclay pöytälevyjä
Metalliireunustaa
Vaneerilevyjä
Lattialevyjä
Saranoita ja lukkoja
Maaleja ja vernissaa

"Thix Jelled" uutuusmaali on
Mainiota kaikenlaisiin pintoihin sisällä eli ulkona. Kokeilkaa tänä keväänä. Nopeasti kuivavaa ja helppoa maalata. — Ei tipu pensselistä.

SUDBURY PLANING MILL
D. G. Hromlak, omist.
Puh. OS. 5-6771, ill. OS. 3-9055 11—19 GINO ST., Copper kadun päästä ylös. — SUDBURY, ONTARIO

RULLATIKETTEJA

Sopivia käyttää iltama-, juhla- ja tanssitilaisuuksien ovi- ja ravintolalippuina.

VARASTOSSAMME ON:
"ADMIT ONE",
10c, 20c, 50c, 75c, ja $1.00 lippuja
KUSSAKIN RULLASSA ON 2000 LIPPUA.
Hinta $1.25 rulla

MYÖSKIN ON SAATAVANA
KAKSOISRULLA
missä on "Admit One"-lipun lisäksi myös "KUPONKI", molemmat varustettu samalla numerolla.
Kaksoisrullan hinta $2.45 kpl.

Tilatkaa osoitteella:
VAPAUS PUBLISHING CO. LIMITED
BOX 69   SUDBURY, ONTARIO

RITARI AGENCIES LTD.
VAKUUTUS- JA MATKAILUTOIMISTO
7 Cedar St.   Sudbury   Puh. OS. 5-5685

Naisten railakkaat bingopaartit ensi torstaina

Naistenkerhon ja ravintolalautakunnan bingopaartit pidetään Finnish-haalilla ensi torstaina kello 7.30 illalla.

Koska Finnish-haalilla ja Työn Puiston ravintolan astiat ja muut tarvittavat välineet ovat käyneet vanhoiksi ja puutteelliseksi niin niiden uusiminen on käynyt välttämättömäksi varsinkin suurjuhlia silmälläpitäen. Siksi naiset ovat päättäneet järjestää bingopaartit joista saadut tulot käytetään näiden ostamiseen.

Naiset toivovat saavansa paljon pelaajia tämän hyvän asian auttamiseksi. He ottavat myöskin kiitollisuudella vastaan bingopalkintoja.

Samassa tilaisuudessa nostetaan rullatikettien voitot.

Viivi Lindala on sairaalassa

Viivi Lindala, Whitefishista, Ont., on Sudburyn General sairaalassa, huoneessa No. 652. Hän on kuitenkin siksi hyvässä kunnossa että voi ottaa vastaan vieraita. Toivomme hänelle pikaista parantumista.

Taitaa tulla vielä hiihtokeli?

Takatalvi muistuttaa meille nikkelialueen asukkaille, että kesän tulo täällä pohjolassa ei ole vallan niin suoraviivaista kuin luulisi.

Huhtikuun aikana meillä oli todella kauniita ja aurinkoisia päiviä. Ruohokin alkoi ja hieman vihannoida eteläisillä rinteillä. Mutta sitten tuli "takatalvi". Lämpömittari laski öisin huomattavasti alapuolelle jäätymäpisteen. Ja sitten tuli eilen illalla ja tänä aamuna karvalakin kokoisia lumihiutaleita niin paljon että maa oli lehtemme painoon mennessä likaisenharmaana.

Hiihtokelin saannista ei kuitenkaan ole ennää toivoa sillä säännustajat lupailevat ilman selkenemistä tänään iltäpäivällä, sekä auringonpaistetta ja hieman lämpöämpiä huomenna.

KIRJEITÄ VAPAUDESSA

Vapaudessa on kirjeitä seuraaville henkilöille:

Mr. Vili Lukkari, mr. Yrjö Mäkikärki, Lahja A. Viitala, mr. Aaro Ruuskanen, mrs. Aune Mäki, Gus Ronko, mr. Arvi Männistö, Maiju Majander, mr Otto Heiska ja Paavo Niiles.

TILATKAA VAPAUS!

KOKOUSKUTSU
Gorham Townshipin
Statute Labour'in
VERONMAKSAJIEN
VUOSIKOKOUS
pidetään
Gorham ja Ware uudella koululla toukokuun 20 pnä 1961, kello 1 iltapäivällä.
W. Kaki, siht.-rahastonhoitaja.

Sisäinen hajaannus heikentää taistelua Incoa vastaan

Kirj. JAMES RONALDSON

Incon juuri avattu kaivos-sulatto-ja rikastelaitokset Thompsonissa Manitobassa tuskin on ihastuttanut ihmisiä Sudburyssa.

Incon suunnitelmana on vähentää tuotantoaan 15 prosentilla Sudburyssa kuluvan vuoden aikana. Kiinteästi tähän liittyy 50 miljoonan dollarin ohjelma automaattisen sulattimon rakentamiseksi seuraavan kolmen vuoden aikana. Miten tulee unio vastaamaan kun neljä taikka viisituhatta työläistä menettää työmaansa? Miten se valmistuu neuvottelemaan tulevana syksynä?

Jos harkitsee 15,000 union jäsentä käsittävän Mine-Millin osasto 598 huhtikuun kokousta, niin uniossa käydään enemmän taistelua persoonista kuin Sudburyn työläisten edessä olevista vakavista ongelmista. Tässä ei ole mitään uutta. Heti sen jälkeen kun oikeistolaisen toryn Don Gillisin johtama joukko pääsi johtoon kaksi vuotta sitten union kokouksista on tullut kahden ryhmän taistelupaikka. On tarpeetonta sanoa, että kolmesataa taikka viisisataa jäsentä on pois kokouksista koska he ovat kyllääntyneet jatkuvasta riitaisuudesta, jolle he eivät näe loppua.

Incon johtama ja jesuiittain hallitsema Sudburyn Laurentian yliopiston jatkodepartmentti on Gillisin ryhmän ideologian pääjärjestäjä. Sen ammattina on punakauhun ja sisäisten riitaisuuksien lietsominen. Katolinen kirkko ja vissit kansalliset ryhmät ovat nykyisen union koneiston takana.

Onnettomuudeksi unionismin päätarkoitus (ymmärrys siitä, että union pitäisi liittää kaikki yhteisen ajatuksen ympärille) ei ole vielä päässyt kyllin voimakkaaksi yhtenäisyyden saavuttamiseksi uniossa Tämä on Sudburyssa ongelmana nykyään. Ja luonnollisesti Inco pyrkii pitämään asiat sellaisena.

CSJ:n Long Laken osaston kokous pidetään tk. 14 pnä

Long Lake. — Huomautus osastomme jäsenille, että CSJ:n Long Laken osaston kuukausikokous pidetään tk. 14 pnä kello 1 päivällä Ida Toikan asunnolla. Kaikkien jäsenten läsnäolo välttämätön.

Vaatimaton muistotilaisuus edesmenneen toveri John Kosken työstä ja toiminnasta pidettiin. Äkkiä ja odottamatta levisi tieto, että olit poistunut joukostamme. Vaikka tiesimme, että sydämesi oli heikko, niin silti emme osanneet aavistaa, että olit viimeisen kerran mukanamme viime kokouksessa. Olit rehti ja kunnon toveri ja otit vastaan nurkumatta tehtävät, joita sinulle tarjottiin. Olit monivuotinen osastomme jäsenkirjuri ja monta muuta työtä teit vastaansanomatta Toivomme vaimollesi Hannalle voimaa ja terveyttä kestää tämä ankara menetys. Aika tuokoon lohdutusta ja unhoitusta. Lepää rauhassa kunnon toveri.

Toinen surullinen tapaus sattui paikkakunnallamme kun tulipalo hävitti Ruusu ja George Richardsonin kodin perustuksiaan myöten pari viikkoa sitten. Hädintuskin ihmiset ehtivät ulos palavasta rakennuksesta. Se oli suuri vahinko kun kaikki meni ja sairautta on ollut perheessä pitkän aikaa. Olivat juuri saaneet kotinsa osapuilleen kuntoon vaan kuntoon ja niin tuli hävitti kaiken. Tulipalo kaiken todennäköisyyden mukaan sai alkunsa viottuneesta sähkölangasta.

Ahkerasti ja itseään säästämättä isä George rakensi kotiaan hyvin ahtaissa olosuhteissa ja nyt on kaikki työ ja ahkeruus tuhkana.

Tietojen mukaan oli rakennus vakuutettu toista kuukautta vähän sitten ja paikkakunnan väestö ym. ovat osaltaan koettaneet ojentaa auttavan käden tämän kovaonnisen perheen hyväksi. Kaikki apu on edelleen tervetullut. — Kevätterveisin Riikka.

KIITOS

Sydämellinen kiitokseni teille, sukulaiset ja ystävät, kun kävitte minua tervehtimässä sairaalassa ollessani, tuoden kirjoja, kukkia, hedelmiä ja makeisia. Kiitos korteista, jotka sinne sain.

Kiitos Sudburyn osaston sairaskomitealle vierailuistaan.

Aina kiitollisuudella muistaen,
MAIKKI SETÄLÄ
R. R. 1, Whitefish, Ontario

CARRINGTON
LUMBER . . . JA
VAILLANCOURT
LUMBER, CHELMSFORD
Vuotuinen KEVÄT "ROUND-UP"
MYYNTI
ALKAA PERJANTAINA 8.30 AP.
jatkuen 9 illalla tiistaina, tk. 9 pnä
Säästätte vaneerin, ovien, maalien, lattialevyjen, ikkunoiden, katto- ym. tarpeiden ostossa
Carrington - Vaillancourt
SUDBURY   CHELMSFORD
ILMAINEN PARKKAUS
Jos haluatte voitte ostaa myynnissä olevia tarpeita helpoilla vähittäismaksuilla

Pakkolomautettujen asia vihdoinkin sovitteluoikeuteen

Viime toukokuussa olleen "laittoman lakon" johdosta pakkolomautti Falconbridge-yhtiö 11 miestä, joiden asia tulee esille toukokuun 17, 18, 29, 30 ja kesäkuun 19 ja 20 pnä.

Asia tullaan käsittelemään paikallisessa sovitteluoikeudessa. Hardy Minen neljän miehen — Jim Keuhl, Nick Caernac, Walley Yanke ja Roger Larohse — jutun käsittely sovitteluoikeudessa päättyi joulukuun puolivälissä, oikeuden puheenjohtajana toimi silloin tuomari Little Parry Soundista. Heidän asiastaan ei ole vielä annettu lausuntoa.

Ne miehet, joiden asia tullaan nyt käsittelemään paikallisessa sovitteluoikeudessa, ovat seuraavat Fernand Begin sulattimolta, Vero Haluschuk "myllyltä", Aatu Koivula mekaaniselta osastolta, Bob Mason ja Peter Novak Falconbridgen No. 5 kuilusta (shaftista). Sovitteluoikeuden puheenjohtajana tässä istunnossa tulee olemaan tuomari Bennett Owen Soundista. Sovitteluoikeuden kaksi muuta jäsentä on Mine-Mill union kansallinen presidentti Ken Smith union puolesta ja mr. MacKinnon yhtiön puolesta.

Asian käsittely tulee tapahtumaan Falconbridgen Nickel Companyn huoneistossa Elgin-kadun varrella teon alla olevan alikäytävän lähettyvillä. Yleisö voi mennä seuraamaan asian käsittelyä, kertovat asiantuntijat lehdellemme.

Finnish-haalilla pidetty vappujuhla onnistui hyvin

Viime sunnuntaina Finnish-haalille järjestetty vappujuhla onnistui olosuhteisiin nähden hyvin ja osanottajia oli saapunut enemmän kuin moniin vuosiin.

Tilaisuuden ohjelman alkoi Sävel-kuoro laulamalla O' Canada, jota yleisö kuunteli seisaallaan. Tämän lisäksi kuoro lauloi "Rauhanlaulu" ja "Kevätmarssin".

Tämän jälkeen soitti CSJ:n mandoliini- ja viulurorkesteri joitakin kappaleita.

Aluksi puhui ukrainankielellä J. Billings, jonka jälkeen Vapauden päätoimittaja W. Eklund puhui suomen kielellä lyhyesti vapun merkityksestä.

Tunnettu unionisti Jim Tester piti puheen englanninkielellä. Hän pääasiassa kohdisti puheensa siihen valitettavaan tilanteeseen mikä tällä hetkellä vallitsee Mine-Millin osasto 598. Nykyinen johto harjoittaa hajoitustyötä, jonka takana on katolinen papisto ja taantumusvoimat. Tämä tekeekin tilanteen vakavaksi juuri kun uudesta sopimuksesta aletaan neuvotella ensi syksynä. Hän sanoi, että yhtenäisyyttä kannattavien voimien velvollisuutena on tehdä kaikkensa yhtenäisyyden palauttamiseksi uniossa.

Kahviväliajan jälkeen esitettiin varjokuvia. Yleisö tuntui olleen tyytyväinen ja antoi avokätisesti kolehtiin.

— Melkein 16 prosenttia lentolinjojen ylläpitoon menee polttoaineisiin.

Pato rakennetaan uudelleen Thessalonin pohjoispuolella

Thessalon. — Ontarion yleisten töiden ministeri Connell tiedoitti viime viikon lopulla, että Thesssalonista kuusi mailia pohjoiseen Bridgelandin joessa oleva vanha Little Rapidsin pato tullaan korjaamaan uuteen kuntoon.

Vanha pato rakennettiin 30 vuotta sitten. Tämä pato, jolla kontrolloidaan Thessalonin vettä, on ollut maa- ja metsädepartmentin käsissä sitten 1954:n.

SAIRASHOULTOKOMITEA KIITTÄÄ LAHJASTA

Ida Mottonen, Sudburysta, on lahjoittanut $2.00 sairashuoltotyön hyväksi nikkelialueen suomalaisten keskuudessa. CSJ:n Sudburyn osaston sairashuoltokomitea kiittää lahjasta.

Osuustoiminnallisesta valistustyöstä sananen

Osuustoiminta kirjallisuudessa yleensä pannaan pääpaino valistustyölle, osuusliikkeiden menestymiselle. Yleispiirtein, niin meidän kuin muidenkin, valistustyö on heikkoa. Sen tarpeellisuudestakin on olemassa kahta mieltä, On niitä, jotka eivät katso sitä lainkaan välttämättömäksi. Kun taasen ns. vanhempi kaarti, joka on nuoruudestaan saakka tottunut ohjelmailtamiin ja kaikenlaiseen haaleissa suoritettuun kulttuurityöhön, aivan kuin tottumuksesta kaipaavat senlaista toimintamuotoa osuustoiminnan puitteissakin. He myöskin sellittävät, että vain valistustyön avulla saadaan suuri yleisö huomaamaan mikä syvällinen ero on osuusliikkeiden ja yksityisyrittäjäliikkeiden välillä.

Kansan suusta kuulee kelle joskus huomautuksia, että mitä eroa on siinä mistä liikkeestä maitotuotteensa ostaa, kun ne ovat kaikissa saman hintasia. He kyllä tiettävät, etteivät yksityisyrittäjäliikkeet maksa ostajilleen ostopalautusta, kuten esim. Sudburyn osuusmeijeri on jo toimialkanaan palauttanut osakkailleen yli satatuhatta dollaria. Ja eri aikoina maksanut pienille maidontuottajilleen korkeampaa hintaa maidosta kuin yksityiset liikkeet. Eikö tässä jo ole kylin syytä liittyä osuusliikkeen ostajapiiriin? Ja samalla tulla määräämään jäsenten liikkeen toiminnassa.

Kolmas tekijä kasvaustyössämme on se, että n.s. uusi aika muuttaa osuustoiminnan valistustyön muotoja ja teknillisiä menettelytapoja. Nykyhetken piirteenä niin USA:n kuin Canadankin osuustoiminnassa näyttää olevan pyrkimys rakentaa uusia uudenaikaisia liikehuoneustoja, jotka jo pelkällä ulkomuodollaan vetävät asiakaspiiriä puoleensa. Niinsanotulle "aatteellisuudelle" ei lainata sitä huomiota kuin varhaisempina aikoina. Mikäli sitä "aatetta" ilmenee, kuitataan se usein näyttelemällä joku osuustoiminta aiheinen filmi, tai vierailevana puhujana kokouksissa esiintyy joku suurmies, joka tunnetaan myötämieliseksi asialle.

Tämä uusi aika on mukanaan tuonut myös valtavan kiireen. Kellään ei enää tahdo olla aikaa osallistua kokous- ja valistustilaisuuksiin. Ei edes ovipalkintojen houkutuksellakaan. Tollottimesta tulee riehakkaita "villinlännen", Sullivanin y.m. ohjelmia, joita ei saa "mistata". Ja tuleepa sieltä tv:stä osuustoimintaohjelmaakin. Kuten tänä kevännä oli Canadan osuust. liiton yleissihteeri tri A. F. Laidlaw paikallisen CKSO-tv:ssä haastateltavana, luentojensa päätteeksi osuustoiminnasta, paikallisessa yliopistossa. Tämä ohjelma kosketti suurta yleisöä ja juuri niitä kuuntelijoita, joille monille osuustoiminta on vielä uutuuden sanoma.

Kahdelta Sudburyn radioasemalta on yleisö saanut, ja edelleenkin saa, kuunnella osuustoiminnan sanomaa ja suomalaista levymusiikkia. CHNO sunnuntai aamuisin ja CKSO torstai-iltaisin. Toisenkielisetkin niitä kuuntelevat, kun ne suomalaiset laulut ovat niin ihania ja "erilaisia". Suomalaiset naiset hoitavat tuntejamme molemmilla asemilla.

Paikallisen Mine Mill & Smelter Workäers unionin lehdestä huomasimme, että sekin antaa tilaa osuustoiminta aiheisille asioille. Kertovat että Canadassa on järjestetty yhteistoimintakomitea, The National Labor Co-operative Committee, jonka puheenjohtaja on CLC-uniojärjestön yleissihteeri Donald MacDonald ja varapuheenjohtaja tri Ralph Staples (molemmat Ottawasta) Canadan osuustoim. liiton presidentti.

Maaliskuun 27—28 p. tämä seminaari kokoontui Western Co-operative Collegessa, Saskatchewanissa. Tämän elimen (jonkalaista ei ole vielä missään muualla englantia puhuvissa maissa) tarkoituksena on tulla tuntemaan toinen toisensa pyrkimysperiä, näiden kahden taloudellisen ryhmän kesken.

Tämänlaista "toisiinsa tutustumis ja yhteisymmärryksen tarvetta" mekin olemme kaivanneet, jos aijotaan menestyksellisesti saada valtava herätys asiallemme yli maan.

Parisen vuotta sitten olimme koolla yllämainituiden järjestöjen johtajien kanssa Ottawassa samoista kysymyksistä. Ja aivan erityisesti tähdensimme sitä, että unionin jäsenien ja johtajien huomioidessaan osuustoiminnan, vähävaraista kansanosaa hyödyttävän päämäärän, on heidän taholtaan osoitettava suurempaa ymmärtämystä pieniä osuusliikkeitä kohtaan — palkkakysymyksissä; ettei niitä pidetä "vihollisina", joilta on kiristettävä niin paljon palkka- y.m. etuja että he joutuvat suuriin vaikeuksiin. Eräästä Suomen lehdestä luin me, että: "Palkka on jotain senlaista, joita ei kukaan (omasta mielestään) saa tarpeeksi. Mutta samalla kuitenkin osoitettiin, että TARVIKKEIDEN HINTOJEN KONTROLLI olisi huipputärkeä nykyisessä elämän menossa, sillä palkat eivät koskaan saa kiinni hintoja, jotka ovat jatkuvasti nousu suunnassa. — E. M. J.

VÄÄRINYMMÄRRYS

— Miehenne olisi ehdottomasti otettava henkivakuutus. Hän on vakavas liikenteen. Voisi sattua niinkin, että joku häneen kilpailijoista saisi sellaisen päähänpiston että tipauttaisi arseenikkia klubilla hänen lasiinsa. Silloin te rouva saisitte todella nostaa suuren vakuutussumman, selitti vakuutusmies.

— Ehkä olette oikeassa, sanoi rouva, paljonko se maksaa

— Siis vakuutus vuosittain?

— Ei kun arseniikki.

Sudburyyn tullaan rakentamaan $2,000,000 maksava käsityökoulu

Viime viikon lopulla tiedoitettiin että New Sudburyyn rakennetaan $2,000,000 maksava käsityökoulu, joka avataan syksyllä 1962.

Sudburyn korkeakoulun rahastonhoitaja Grant Boyce tiedoitti viime perjantaina, että hän on saanut suusanallisen vakuutuksen siitä, että varat noin 1,00 oppilaan koulun rakentamiseksi on saatavana.

Vaikka lautakunta ei ole vielä lopullisesti päättänyt mihin koulu rakennetaan, niin se todennäköisesti rakennetaan noin maili koilliseen ns. "shopping centresta".

Koulu rakennetaan liittovaltion ja maakuntahallituksen varoilla. Odotettavasti liittohallitus maksaa 75 prosenttia rakennuskuluista ja maakuntahallitus 25 prosenttia, Korkeakoulun rahastonhoitaja sanoi, että tämä koulurakennus suunnitelma on kokonaan erillään katolisen koulun rakennussuunnitelmasta joka parhaillaan on harkinnan alaisena.

Boyce sanoi että tämä koulun rakentaminen on hyvä uutinen Sudburyn ympäristön kunnille ja se tulee ratkaisemaan Sudburyssa keskikoulujen puutteen moniksi vuosiksi.

saada koulu 140 kaupungin ulko-

Läheisimpänä ongelmana on puolelta oleville oppilaille, joita ei viime syksynä voitu ottaa kouluun.

Pormestari Bill Edgar sanoi, että tämän koulun rakentaminen säästää huomattavasti veronmaksajien varoja. Sudburyssa on nykyään noin 500 oppilasta ulkopuolelta kaupungin yliopistoon valmistavissa kouluissa. Sudburyn korkeakoulussa on noin 1,000 ja Sheridan tekniikkakoulussa 1,360 oppilasta.

Kuparin hinta kohosi Lontoossa ja New Yorkissa

New York. — Lontoon metallipörssissä ja New Yorkissa kohosi kuparinhinta viime viikon lopulla yli sen 29 senttiä paunalta, missä se on pysytellyt sitten viime tammikuun.

Syyksi ilmoitettiin lisääntynyt kysyntä ja suhteellisesti vähäiset varastot.

Ensimmäistä kertaa moneen kuukauteen kuparisulattimoyhtiöt aloittivat toukokuun siten, että niiden tuotanto on kokonaisuudessa tilattu koko kuluvalle kuukaudelle ennakkomyynnissä.

Kuparinsulattimot ostivat jotakin kuukausia sitten kuparinromua 25¼ sentin hinnasta paunalta. Tänään kuukauden kuluttua tätä odotetaan myytävän uudelleen sulatettuna 30¾ sentin hinnasta.

Kuparin hinta ennakkokaupassa oli viikonlopulla yli 30 senttiä niin New Yorkissa kuin Lontoossakin.

Kihloissa
Miss Gail Buchanan
Hamilton, Ontario
ja poikamme
Edwin John Korhonen
Hamilton, Ontario
Vihitään Hamiltonissa heinäkuun 8 pnä. 1961
IRJA ja AATU KOIVULA,
Sudbury, Ontario

CSJ:n SUDBURYN OSASTON
ÄITIEN PÄIVÄJUHLA
FINNISH-HAALILLA
Sunnuntaina, toukok. 7 p. kello 2 ip.
LAPSILTA LAULUA, LEIKKIÄ, SOITTOA, TANSSIA, RUNO, PUHE sekä yksinäytöksinen näytelmä
ÄITIEN "INTERNATIONALE" — NAISET
Äitien kukitus   Kahvitarjoilu   Tervetuloa!

TORONTON TOIMEN NAISTEN
KEVÄT-KAHVIAISET
DON-HAALILLA
957 Broadview Ave., Toronto, Ontario
Sunnuntaina, toukok. 7 pnä klo 4 ip.
Omatekoiset leivokset — Filmejä ja taulujen jako.
TERVETULOA!

Edesmenneen Suomen tasavallan presidentin
JUHO KUSTI PAASIKIVEN SUURTEOKSIA
PAASIKIVEN LINJA I—II OSA
Puheita vuosilta 1944—1956.
Kaksi suurta kirjaa — Hinta yhteensä $7.25
PAASIKIVEN MUISTELMIA SORTOVUOSILTA I—II OSA
Kaksi suurta kirjaa — Hinta yhteensä $7.25
Eeva Joenpellon uusi romaani
SYYSKESÄ
230 sivua — Hinta sid. $2.50
Eeva Joenpelto on luonut uuden, terävästi piirretyn naishahmon — toiveissan petyneen keski-ikäisen kirjailijattaren, vailla menestystä, vailla rakkautta.
Tilatkaa osoitteella:
Vapaus Publishing Company Limited
P.O. BOX 69, SUDBURY, ONTARIO